

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

”Seiskat tutustuvat uuteen luokkaan”

Kaarinan 7.- luokkien ryhmäytymispäivien kehittäminen

Annika Ranta

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

5 / 2018

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Annika Ranta	Sivumäärä 34 ja 11 liitesivua
Työn nimi ”Seiskat tutustuvat uuteen luokkaan” – Kaarinan 7.- luokkien ryhmäytymispäivien kehittäminen	
Ohjaava opettaja Hanna Kiuru	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Kaarinan nuorisopalvelut, Tiina Toivola	
Tiivistelmä <p>Tässä opinnäytetyössä kehitettiin Kaarinassa 7.- luokkalaisille järjestettäviä ryhmäytymispäiviä. Opinnäytetyön tilaajana oli Kaarinan nuorisopalvelut, joka tarjoaa toimintaa ja palveluita kaarinalaisille nuorille. Ryhmäytymispäivien tarkoituksena oli saada vahvistettua luokkalaisten yhteishenkeä. Seurakunta, Kaarinan nuorisopalvelut ja yläkoulut järjestävät yhdessä 7.- luokkalaisten ryhmäytymispäivät.</p> <p>Opinnäytetyö keskittyy siirtymävaiheeseen alakoulusta yläkouluun sekä tarkastelee nuorten syrjäytymistä ja yksinäisyyttä liittyen siirtymävaiheeseen. Ryhmäytymisellä tarkoitetaan prosessia, jossa joukosta yksilöitä pyritään tekemään hyvin toimiva ja tiivis ryhmä. Hyvin toimiva luokka on eduksi oppimiselle sekä ehkäisee kiusaamista ja syrjäytymistä. Ryhmäyttämässä käytetään apuna toiminnallisia harjoitteita ja ryhmäytymisleikkejä, jotka edes auttavat ryhmän muodostumista.</p> <p>Alakoulusta yläkouluun siirtyminen on monelle nuorelle iso asia. Siirtymävaiheessa nuori on murrosiän pyörteessä ja herkästi haavoittuvassa tilassa. Siirtymävaihetta tuetaan ja helpotetaan ryhmäytymisen avulla. Yksi tähän käytetyimmistä keinoista on 7.- luokkalaisille järjestettävä ryhmäytymispäivä heti syksyllä koulun alkaessa. Sosiaalisten taitojen sekä hyvinvoinnin tukeminen ovat tärkeässä roolissa tässä kohtaan nuoren yksilön elämää.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia, miten 7.- luokkalaisten ryhmäytymispäiviä voidaan kehittää. Ryhmäytymispäivien tarkoitus on myös tuoda nuorten tietoon heille tarjottavista palveluista koulussa ja vapaa-ajalla.</p> <p>Kehittämismenetelminä käytettiin kyselyä, haastattelua, valmiin aineiston hyödyntämistä ja benchmarkingia. Haastattelun avulla selvitettiin ryhmäytymispäivien nykyistä tilannetta ja kehittämistarpeita. Kyselyllä kerättiin 7.- luokkalaisten ryhmäytymispäivissä työskenteleviltä aikuisilta palautetta, hyviä ja huonoja puolia sekä kehittämideoita. Benchmarking kohteena oli Turun ja Uudenkaupungin ryhmäytymispäivien käytännöt yläkouluissa.</p> <p>Tulosten perusteella ryhmäytyminen on tärkeää 7.- luokkalaisille yläkoulun aloittaessa ja sen jatkuminen tietoisesti on kannattavaa. Tulosten avulla saatiin selville, että ryhmäytymisen jatkuminen on tarpeellista. Suurin osa kyselyyn vastanneista nuorten parissa työskentelevien mielestä suurimman osan kyselyyn vastanneiden mielestä ryhmäytymispäivät ovat olleet edellisellä kerralla onnistuneita.</p> <p>Kehittämistyön tuotoksena syntyi materiaalipaketti, joka sisältää kaiken tarvittavan tiedon ryhmäytymispäivien järjestämisestä ja uuden mallin ryhmäytymisen jatkamisesta. Opinnäytetyön tuotos materiaalipankki on tulevaisuudessa hyvä pohja ryhmäytymispäivien järjestämiselle. Materiaalipaketti on suunniteltu siten, että sitä voi käyttää muutkin ryhmäytymistä toteuttavat tahot soveltaen omaan toimintaansa.</p>	
Asiasanat ryhmä, ryhmäytyminen, ryhmädynamiikka, sosiaalinen vahvistaminen, nuoret, siirtymävaihe	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
The Degree Programme in Civic Activities and Youth Work

ABSTRACT

Author Annika Ranta	Number of Pages 34 and 11 attached
Title "The 7th grade students get to know each others" –Developing the team building process for the 7th grade students in Kaarina	
Supervisor Hanna Kiuru	
Subscriber and/or Mentor The Youth Services in Kaarina, Tiina Toivola	
Abstract <p>The purpose of this thesis was to develop the team building days for the 7th grade students in the secondary schools in Kaarina. The aim was to map the current situation in the team building days and make them function better. The basis of development work consisted of the transition phase from elementary school to the secondary school, marginalization and loneliness of the youngsters in the secondary school.</p> <p>The commissioner of this thesis is the Youth Services in the city of Kaarina that provides services and activities for the youngsters in Kaarina. The Youth Services consists of outreach youth work, special youth clubs, youth clubs. The Youth Services also organises summer camps and trips to different locations.</p> <p>In this thesis four qualitative study methods were used: interview, survey and benchmarking. The interview was carried out in February 2018. The perspectives of the youth worker in youth club in Piispanlähde were explored through the interview. The surveys were organised in April 2018 for the staff of the Youth Services in Kaarina, the youth workers of the church in Kaarina and the teachers of the secondary schools in Kaarina. There were two objectives of the benchmarking: the team building days in secondary schools in the cities of Turku and Uusikaupunki.</p> <p>The results of this thesis were analysed by themes. The results show that the 7th grade students find the team building to be very important and the continuation of the process is vital. The content of the team building days are functional and liked by the students.</p> <p>The final product of this thesis was toolbox that contains a new operation model for the team building days and a schedule for organising it. The tool box is built around the necessary material for creating functional team building days. .The operation model can easily be used by the youth workers.</p>	
Keywords group, team building, group dynamics, social empowerment, youth, transitional phase	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	5
2 CASE	8
3 TIETOPERUSTA	11
3.1 Käsitteet	11
3.2 Ryhmä ja sen muodostuminen	14
3.3 Siirtymävaihe alakoulusta yläkouluun	16
3.4 Nuorten yksinäisyys ja syrjäytyminen	16
4 MENETELMÄT	18
4.1 Teemahaastattelu	18
4.2 Kysely	20
4.3 Benchmarking	21
4.4 Valmiin kyselyaineiston hyödyntäminen	22
4.5 Aineiston analysointimenetelmät	22
5 TULOKSET JA ARVIOINTI	24
5.1 Ryhmäytyminen on tärkeintä	24
5.2 Ryhmäyttämisen toteuttamisissa pieniä alueellisia eroja	26
5.3 Ryhmäyttämisen on jatkuttava suunnitelmallisesti	27
5.4 Ryhmäytymispäivien ongelmia, haasteita ja oivalluksia	29
6 MATERIAALIPAKETTI	31
6.1 Materiaali	31
6.2 Ryhmäytymispäivien sisältö ja uusi malli ryhmäytymisen jatkumiselle	32
7 LOPUKSI	33
LÄHTEET	35
LIITTEET	37

1 JOHDANTO

Yläkouluun siirtyminen on monelle uudelle 7.-uokkalaiselle jännittävä ja uusi kokemus. Kuudennen luokan jälkeen uuteen kouluun siirtyminen on iso askel kenen tahansa nuoren elämässä. Tässä vaiheessa elämäänsä nuori on haavoittuvainen ja altis muutoksille, jolloin tuen tarve on suuri elämänmuutosten keskellä. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2017b.) Yksinäisyys voi piileskellä siirtymävaiheessa. Koulun vaihtaminen voi viedä kaverukset eri teille ja toisaalta se voi tuoda uusia ystäviä uuden koulun myötä. Yleensä 7.-luokalle siirryttäessä luokat sekoittuvat ja pahimmassa tapauksessa kaikki kaverit päätyvät eri luokalle. Tässä tilanteessa uusien kaverisuhteiden luominen on elintärkeää. Ei kuitenkaan saa unohtaa vanhoja kaverisiteitä, jotka ovat myös tärkeitä ystävyysuhteita, joiden merkitystä ei pidä väheksyä. (Junttila 2015, 76-77.)

Sopeutumista uuteen kouluun ja uusien kaverisuhteiden luomista pyritään helpottamaan muun muassa ryhmäytymispäivillä. Ryhmäytymispäiviä 7.-luokkalaisille järjestävät yleensä koulu tai nuorisotoimi tai molemmat yhdessä (Kivistö 2005, 40). Ryhmäytymispäivillä halutaan helpottaa tätä muutosta eli siirtymistä alakoulusta yläkouluun ja tarjotaan mahdollisuutta tutustua uusiin luokkatovereihin ja luoda hyvä yhteishenki aloittavalle luokalle (Koulurauha 2018). Suomalainen koulujärjestelmä siirtyi jonkun aikaa sitten yhtenäiskouluratkaisuun, jolla yritetään vähentää siirtymän aiheuttamia ongelmia (Junttila 2015, 76).

Suomen yhteiskunnan vakavimpia ongelmia on nuorten syrjäytyminen. Yhteiskunnassa pärjäämiseen nuori tarvitsee sosiaalisia taitoja ja ryhmätaitoja, jotta välttää syrjäytymisen. Näin ollen voidaan siis ajatella, että syrjäytymisen ehkäisyyn panostaminen on kauaskantoinen investointi Suomen tulevaisuuteen. (Selin, Mauno, Kannussaari & Heinonen 2015, 10.) Tunnettu psykologi Liisa Keltikangas-Järvinen toteaa Ylen haastattelussa (Simo 2018): ”Uudistunut peruskoulu saattaa jopa ruokkia lasten syrjäytymistä”. Syrjäytymisen ehkäisemiseen on syytä panostaa, sillä nuoret ovat meidän tulevaisuus. Vahvistamalla nuorten ryhmiä ja heidän sosiaalisia taitoja, tulevat he pärjäämään yhteiskunnassa paremmin (Selin ym. 2015, 10). Juurikin 7.-

luokkalaisille järjestettävässä ryhmäytymisessä pyritään tukemaan näiden taitojen oppimista.

Tässä opinnäytetyössä olen perehtynyt Kaarinassa järjestettäviin yläkoulujen ryhmäytymispäiviin. Opinnäytetyöni tilaaja on Kaarinan nuorisopalvelut. Kehittämistyön tarkoituksena on parantaa näitä ryhmäytymispäiviä ja luoda toimiva malli, joka palvelee kaikkia osapuolia mahdollisimman hyvin. Kehittämistyöllä pyritään löytämään uudenlaista sisältöä näihin päiviin sekä miettimään, miten 7.-luokkalaiset saadaan ryhmäytettyä hyvin. Lähdin suunnittelemaan ryhmäytymispäiviä vanhojen runkojen ja harjoitteiden pohjalta ja käytin apuna neljää kehittämistyön menetelmää. Hyödynsin työssäni viime syksyn 2017 seiskaluokkien palautelomakkeita, jotta saisin seiskaluokkien kokemuksia ja tunteuksia ryhmäytymispäivistä.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymykset ovat seuraavat: miten 7.-luokat saadaan ryhmäytymään mahdollisimman hyvin? Millaista hyötyä ryhmäytymisestä on oppilaille? Miten kaikki toimijat saavat eniten irti päivästä? Tarkoitan toimijoilla nuorisotyöntekijöitä, koulunuorisotyöntekijöitä, seurakunnan nuorisotyöntekijöitä, kuraattoreita ja luokanvalvoja. Viimeinen tutkimuskysymys tuli suoraan tilaajalta toiveena. Työn edetessä huomasin nopeasti, että tutkimuskysymykset eivät vastaa suoraan tilaajan tarpeisiin. Tämän vuoksi muotoilin tutkimuskysymykset uudelleen. Miten 7.-luokkalaiset ryhmäytetään hyvin? Mikä ryhmäytymispäivissä on tärkeintä? Miten ryhmäyttäminen rakennetaan vastaamaan kaikkien tarpeita?

Olen aikaisemmalta koulutukseltani nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaaja. Työskennellyt nuorten ja lasten parissa muutamia vuosia sekä olen ollut mukana aktiivisesti partion toiminnassa. Näistä minulla on omakohtaisia kokemuksia uuden ryhmän kohtaamisesta ja sen ryhmäytymisestä. Olen kokenut ryhmäytymisen tärkeäksi ja sen avulla uudet ryhmät toimivat paremmin. Lähtökohtaisesti uskon, että panostamalla ryhmäytymiseen yläkoulun alkaessa, tulee se vaikuttamaan positiivisesti koko kolmen vuoden ajan luokan yhteishenkeen. Koulussa olevaan yleiseen ilmapiiriin voidaan vaikuttaa tarkastelemalla luokkien yhteishenkeä (Kivistö 2005, 40).

Opinnäytetyön kehittämismenetelminä käytin haastattelua, kyselyä ja benchmarkingia. Haastattelussa oli Kaarinan nuorisopalveluiden työntekijä. Kysely oli suunnattu

kaikille, jotka ovat mukana 7.-luokkien ryhmäytymispäivissä. Benchmarking kohteina olivat Turun kaupungin ja Uudenkaupungin järjestettävät ryhmäytymiset 7.-luokille. Konkreettinen lopputuotokseni on materiaalipaketti, joka pitää sisällään kaiken ryhmäytymispäiviä järjestettäessä tarvittavan materiaalin sekä uuden ryhmäyttämisen jatkosuunnitelma mallin.

Opinnäytetyö koostuu seitsemästä luvusta. Opinnäytetyöni alkaa johdannolla, jonka jälkeen avaan työni aihetta tarkemmin case-luvussa. Tietoperustassa avaan opinnäytetyölle keskeisimpiä käsitteitä ja tutustutaan siirtymävaiheeseen alakoulusta yläkouluun sekä tarkastellaan siihen liittyvää syrjäytymistä ja yksinäisyyttä. Menetelmät-luvussa kerron mitä kehittämistyön menetelmiä tässä opinnäytetyössä on käytetty ja miksi olen päätenyt käyttämään juuri näitä menetelmiä. Tulokset-luvussa käyn läpi kehittämistyön aikana esille nousseet tärkeimmät tulokset. Viimeiseksi kerron loppupäätelmät ja pohdin opinnäytetyöstäni heränneitä jatkotutkimuskysymyksiä.

2 CASE

Kaarinassa on järjestetty ryhmäytymispäiviä aloittaville 7.-luokkalaisille jo useiden vuosien ajan. Ryhmäytymispäiviä järjestävät koulunuorisotyöntekijät yhteistyössä Kaarinan nuorisopalveluiden nuorisotyöntekijöiden ja Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän nuorisotyöntekijöiden kanssa. Päävastuu ryhmäytymispäivistä on ollut koulunuorisotyöntekijöillä ja nuorisotyöntekijät sekä seurakunnan nuorisotyöntekijät ovat heidän apunaan. Ryhmäytymispäivien tavoitteena on ehkäistä kiusaamista ja syrjintää, vahvistaa yhteisöllisyyttä tukea sosiaalisia tilanteita ja saada tilaisuus tutustua luokkakaverihin tuetusti. Tilannetta voisi helpottaa yläkouluun tutustuminen jo kuudennella luokalla.

Ryhmäytymispäivissä ja niiden valmisteluissa on myös mukana 7.-luokkien luokanvalvojat sekä yläkoulusta kuraattorit, psykologit ja terveydenhoitajat. Edellä mainittujen työntekijöiden vastuualueet eivät ole niin selviä. Myös perhekeskuksen sosiaalityöntekijät ovat olleet mukana pitämässä keskusteluhetkeä muiden työntekijöiden kanssa. Ryhmäytymispäivien suunnitteluun ei käytetä paljoa resursseja, vaan loppukeväästä pidetään yksi kokous, johon osallistuu ryhmäytymispäivistä vastaavat työntekijät. Ylempien luokkien tukioppilaat ovat myös mukana 7.-luokkien ryhmäytymispäivässä. Heille on omat leikkien veto hetket, jotka he myös suunnittelevat itse tukioppilasohjaajien avustuksella.

Ollessani Kaarinan nuorisopalveluilla Piispanlähteen nuorisotilalla harjoittelussa syksyllä 2017 tutustuin siellä nuorisotyöntekijöiden ja koulunuorisotyöntekijöiden työnkuvaan. Opinnäytetyöni idea tuli nuorisotyöntekijä Tiina Toivolalta, kun hän mietti omaa nuorisotyöntekijän osuutta päivistä. Toivola oli ensimmäistä kertaa mukana syksyllä 2017 7.- luokkalaisten ryhmäytymispäivissä Kaarinassa. Hän koki vastuualueiden olevan sekavia sekä nuorisotyöntekijöiden vähäisen osallistumisen ohjaamiseen ja nuorisopalveluiden toiminnan tietoon tuominen nuorille jäi vähäiseksi. Näistä asioista mielenkiintoni 7.- luokkien ryhmäytymispäivää kohtaan heräsi ja halusin tutkia asiaa enemmän ja kehittää päiviä paremmiksi.

Opinnäytetyöni tilaaja oli Kaarinan Nuorisopalvelut. Kaarinan nuorisopalveluilla työskentelee tällä hetkellä kuusi nuorisotyöntekijää, kaksi erityisnuorisotyöntekijää ja kaksi etsivää nuorisotyöntekijää sekä toimintaa johtava nuorisopalveluidenjohtaja. Kaarinassa on viisi nuorisotilaa, jotka tarjoavat toimintaa nuorille. Nuorisopalvelut järjestävät myös tapahtumia, retkiä ja leirejä ympäri vuoden. (Kaarinan kaupunki 2018b.) Leirejä järjestetään muun muassa Kaarinan kaupungin Vuolahden leirialueella, jossa myös 7.- luokkien ryhmäytymispäivät pidetään.

Kaarinassa on yhdeksän perusopetuksen koulua, joista neljässä koulussa on yläkoulun luokkia (Kaarina 2018a). Kaikki yläkoulun aloittavat 7.- luokat ryhmätetään syksyisin samalla tavalla. Ryhmäyttäminen kestää yhden koulupäivän ja se tapahtuu luokka kerrallaan. Yhden päivän aikana ryhmäytettävänä on kaksi luokkaa, mutta luokat ovat omina ryhminään, lukuun ottamatta päivän yhteistä aloitusta. Yläkouluun siirtyessä Kaarinassa tulee oppilaita useista eri alakouluista. Uudessa luokassa on siis paljon uusia tuttavuuksia ja sen vuoksi ryhmäytymisen tärkeys korostuu entisestään.

Kaarinassa on jokaisessa yhtenäiskoulussa oma koulunuorisotyöntekijä. Yhtenäiskoululla tarkoitetaan samassa pihapiirissa olevaa ala- ja yläkoulua (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2017). Kaarinassa kaikki yläkoulut ovat yhtenäiskouluja, kun ne sijaitsevat samassa paikassa alakoulun kanssa, poikkeuksena Piispanlähteen koulu, jossa matkaa on parisataa metriä. Alakouluja on kuitenkin enemmän kuin yläkouluja, jonka vuoksi monen koululaisen pitää vaihtaa koulua 7.- luokan alkaessa.

Kaarinassa koulunuorisotyöntekijät tekevät yhteistyötä nuorisotyöntekijöiden kanssa, mutta yhteistyö on vaihtelevaa eri alueilla. Joissakin Kaarinan kouluissa nuorisotila on koulun kanssa samoissa tiloissa, jolloin yhteistyö on helpompaa. Koulunuorisotyöntekijät ja nuorisotyöntekijät näkevät kuitenkin viikoittain yhteisessä palaverissa, joissa suunnitellaan nuorille suunnattua toimintaa ja keskustellaan esille nousseista ongelma- ja häiriötilanteista, kuten esimerkiksi kiusaamistapauksista. Yhteistyöllä pyritään tunnistamaan syrjäytymisvaarassa olevat yksilöt ja kohdistamaan tukitoimenpiteitä apua tarvitseville nuorille. Kaarinan nuorisopalvelut ja koulunuorisotyöntekijät saavat valmiin opinnäytetyöni materiaalipaketin suoraan käyttöön tulevia 7.- luokkien ryhmäytymispäiviä varten.

Tilajalla oli tarve saada ryhmäytymispäivät uudistetuksi ja entistä toimivammiksi. 7.-luokkien ryhmäytymispäiviä ollaan vuosien aikana kehitetty suhteellisen vähän. Kaarinassa ryhmäytymispäivät ovat menneet samalla kaavalla jo pitkän aikaa, eikä välttämättä hyväksi todettua tapaa haluta muuttaa. Tämän vuoksi tilaaja tarvitsi ulkopuolisen kehittämään 7.-luokkien ryhmäytymistä. Kaarinan nuorisopalveluiden työntekijä Kati Koskinen on tehnyt aiheesta opinnäytetyön vuonna 2011 ”Seiskaluokat metsässä: Ryhmäyttäminen osana Kotimäen yläkoulun ja Kaarinan nuorisopalveluiden yhteistoimintaa”. Tämän opinnäytetyö toi 7.-luokkien ryhmäytymispäivään uuden palautteosion.

3 TIETOPERUSTA

Tässä luvussa käsittelen opinnäytetyöni tietoperustaa. Se rakentuu työlleni olennaisista käsitteistä ja laajemmista taustalla vaikuttavista ilmiöistä. Käsitteet, joita olen käyttänyt ovat: nuori ja nuoruus, ryhmäytyminen, ryhmädynamiikka sekä sosiaalinen vahvistaminen.

Toisessa alaluvussa käsittelen ryhmää ja sen muodostumista. Olen myös avannut nuorelle kriittistä elämänmuutoksen vaihetta, jolloin nuori siirtyy alakoulusta yläkouluun. Keskityn myös kertomaan sosiaalisen vahvistamisen tärkeydestä nuorelle, sillä syrjäytyminen ja yksinäisyys ovat merkittäviä vaaroja vaikutusalttiille ja haavoittuville nuorille.

3.1 Käsitteet

Nuori ja nuoruus

Nuori on ihminen, joka ei ole vielä aikuinen eikä enää lapsi. Nuoruus on elämänvaihe, jossa tapahtuu siirtyminen lapsuudesta aikuisuuteen. Siirtymävaiheessa nuori kasvaa ja kehittyy aikuisuuteen sosiaalisesti, psyykkisesti ja biologisesti. (Nivala 2010, 10).

Nuoruus alkaa 13 vuoden ikäisenä ja kestää vähän yli 20- vuotiaaksi (Nuoperi 2014). Nuoruus sijoittuu ikävuosien 12-22 välille, jolloin tapahtuu myös 2-5 vuotta kestävä murrosikä, minkä aikana nuoresta kasvaa aikuinen (Aalberg & Siimes 1999, 15). Sitteen taas nuorisolaissa (1285/2016) nuoriksi määritellään alle 29- vuotiaat. Laki määrittelee nuoruuden todella pitkälle aika välille, eikä se kerro milloin nuoruus alkaisi (Nivala 2010, 12). Nuoruuden ajanjakso voidaan jakaa kolmeen eri vaiheeseen; varhaisnuoruus 12-14- vuotiaana, varsinainen nuoruus 15-17- vuotiaana ja jälkinuoruus 18-22 vuotiaana. (Aalberg & Siimes 1999, 56-57).

Tutkijoiden mukaan nuoruus alkaa yhä aiemmin ja se kestää kauemmin kuin ennen (Helin 2018). Tarkastellessa siirtymistä yläkouluun ja nuoruuden alkamista sijoittuvat ne molemmat samaan aikakauteen ihmisen elämässä. Näiden kanssa samaan aikaan nuorella on alkamassa tai alkanut murrosikä, tämä haasteellinen kehitysvaihe lisää tuen tarvitsemista siirtymävaiheessa (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2017).

Ryhmäyttäminen

Ryhmäyttämällä tarkoitetaan erilaisiin toiminnallisiin harjoitteisiin pohjautuvaa prosessia (Aalto 2000, 69). Ryhmäyttäminen on prosessi, jossa ohjaaja tietoisesti tukee ryhmän vuorovaikutusta, viihtyvyyttä ja ryhmäläisten tutustumista. Ryhmäytyksellä pyritään saamaan tuntemattomat ihmiset tutustumaan toisiinsa käyttäen erilaisia menetelmiä. Ryhmäytyminen ei tapahdu hetkessä vaan on pikemminkin muuttuva ja aikaa vievä prosessi. Tarkoitus on saada aikaiseksi hyvin toimiva ryhmä, jossa sen jäsenet tuntevat olonsa turvalliseksi ja mukavaksi. (Koulurauha 2018.)

Ryhmäytyksen onnistuttua oppilaat tuntevat toisensa paremmin ja heistä muotoutuu toimiva ja turvallinen luokka (Koulurauha 2018). Aalto (2002, 19) kuvaa ryhmän turvallisuuden kasvavan asteittain ryhmäytymisessä. Ryhmäytymisen purkaminen on tärkeää, jotta nuoret tulevat kuulluksi ja saavat kertoa omia tuntemuksiaan kokemastaan toiminnasta (Aalto 2002, 26).

Ryhmäytymistä tapahtuu koko ajan joka puolelle, emme edes välillä huomaa sitä kohdatessamme uusia ihmisiä. Ryhmäyttäminen voi poiketa kestoiltaan erilaisista ryhmistä riippuen. 7.-luokkalaisten ryhmä on uusi luokka kouluyhteisössä, jonka ryhmäyttämiseen kannattaa käyttää resursseja. (Koulurauha 2018.)

Ryhmäyttämisestä on tullut monen koulun ja nuorisotyön yksi vakiintuneista yhteistyön muodoista. Ryhmäytyksissä nuorisotyöntekijän pedagoginen ja yhteisöllinen osaaminen korostuu ja niitä tarvitaan ryhmien vahvistamiseen. (Kolehmainen & Lehtinen 2014, 53.) 7.-luokkalaisten ryhmäytymispäiviä järjestettäessä nuorisotyöntekijöiden osaamisesta on hyötyä. Ryhmän muodostumista tukemassa on nuorisotyölliset menetelmät. Toiminnallisilla menetelmillä, kuten harjoitteilla helpotetaan nuorten tutustumista toisiinsa. Ryhmäyttämistä on käytetty laajasti ja se on hyväksytty toimintamuoto yleisesti. (Kiilakoski 2014, 95-96.)

Ryhmädynamiikka

Ryhmädynamiikalla tarkoitetaan ryhmän rakenteissa, prosesseissa ja suhteissa tapahtuvaa jatkuvaa muutosta (Kataja ym. 2011, 16). Kopakkalan (2011, 37) mukaan ryhmädynamiikka koostuu ryhmäläisten välisestä kommunikaatiosta ja vuorovaikutuksesta.

Ryhmädynamiikka määrittyy koko ajan, sen vuoksi 7.-luokkalaisille päivän mittaisesta toiminnasta ei saada kaikkea hyötyä irti (Kiilakoski 2014, 133). Ryhmädynamiikkaa voidaan myös kutsua ryhmäilmäksi (Kopakkala 2014, 37). Ryhmäytymisessä ryhmädynamiikka alkaa muodostua ja sitä pitää tarkkailla.

Sosiaalinen vahvistaminen

Sosiaalisen vahvistamisen määrittelemisen käsitteenä on vieläkin haastavaa, eikä se välttämättä ole edes tarpeellista (Lundbom & Herranen 2011, 6). Kuitenkin Lundbom (2011, 5-6) määrittelee sosiaalisen vahvistamisen olevan elämän kokonaisvaltaista tukemista. Sosiaalisen vahvistaminen on nimenomaan ehkäisevää työtä, johon sisältyy elämän nivelvaiheiden tunnistaminen (Mehtonen 2011, 13). Nivelvaiheilla tarkoitetaan elämässä tulevia siirtymä kohtia. Alakoulusta yläkouluun siirtymistä kutsutaan usein nivelvaiheeksi (Kolehmainen 2005, 47).

Sosiaalinen vahvistaminen on prosessi, jossa nuoren elämäntaitoja parannetaan asteittain. Sosiaalisen vahvistamisen tavoitteena on saattaa nuori aktiiviseksi kansalaiseksi sekä mukaan yhteisölliseen toimintaan. Sosiaalinen vahvistaminen on korvannut käsitteen syrjäytymisen ehkäisy. (Mehtonen 2011, 18).

Me kaikki tarvitsemme sosiaalista vahvistamista, ainakin jossakin elämän vaiheessa (Lundbom & Herranen 2011, 6). Nuoret, joilla on vaikeuksia elämänhallinnassa tarvitsevat sitä erityisesti. Seiskaluokalle siirryttäessä nuori on murrosiän kriisissä, jolloin helposti elämänhallinta on haastavaa. (Kolehmainen & Lehtinen 2014, 22). Sosiaalisten taitojen ja elämänhallinnan opettaminen on noussut koulussa työskentelevien nuorisotyöntekijöiden päätehtäväksi (Kolehmainen & Lehtinen 2014, 53).

3.2 Ryhmä ja sen muodostuminen

Ryhmä koostuu vähintään kahdesta henkilöstä, jotka ovat keskenään vuorovaikutuksessa. Vuorovaikutuksen avulla ryhmän jäsen pystyy vaikuttamaan sen toimintaan. Yleensä ryhmällä on yhteinen tavoite tai tehtävä, jonka se yrittää yhdessä saavuttaa. (Kataja ym. 2011, 15.) Samoin Kopakkala (2011, 36) määrittelee ryhmän muodostuvan henkilöistä, joilla on yhteinen päämäärä sekä ryhmäläisten välillä on vuorovaikutusta ja tieto siitä, ketkä ovat osa ryhmää.

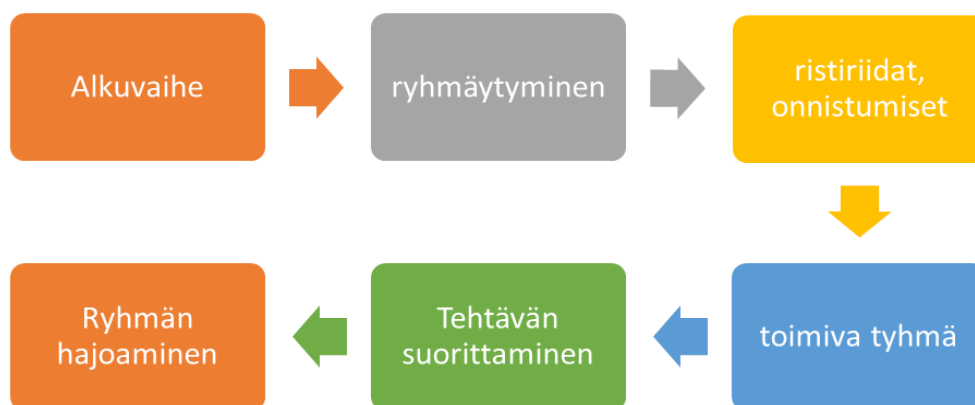
Kiusatuksi tuleminen saattaa johtaa ryhmän ulkopuolelle jäämiseen, joka voi helposti johtaa syrjäytymiseen. Näitä kahta asiaa tulisi ehkäistä, jotta kukaan ei jäisi ryhmän ulkopuolelle. Jokaiselle nuorelle on tärkeää tuntea kuuluvansa ryhmään (Koulurauha, 2018). Myös Toivolan (2018) mukaan nuoren tarvitsee kokea kuuluvansa johonkin ryhmään tunteakseen itsensä hyväksytyksi. Ryhmäytymispäivän toimilla pyritään saamaan jokainen nuori kuulumaan luokan ryhmään.

Ryhmiä jaotellaan pien- ja suurryhmiksi. Ryhmät eroavat toisistaan kokonsa mukaan ja niiden ominaisuuksien ja käytöksen perusteella. Pienryhmä koostuu enimmillään kymmenestä ryhmän jäsenestä, jossa kaikki jäsenet pystyvät vuorovaikutukseen ryhmäläisten kanssa. Toisin taas suurryhmässä kaikki jäsenet eivät pysty keskinäiseen vuorovaikutukseen, jossa ryhmän koko ylittää kymmenen. (Kataja ym. 2011, 15.) Kaukkila ja Lehtonen (2008, 17) luokittelevat ryhmät samalla tavalla kokojen mukaan ja toteavat koululuokkien olevan suurryhmiä.

Ryhmän muodostumisen alusta asti alkaa ryhmäläisille muodostua siinä paikat ja roolit. Näiden muodostumiseen vaikuttaa se, kuka on enemmän äänessä ja jatkaa vuorovaikutusta sekä tuo esille omat tiedot- ja taitonsa aiheesta. Ryhmäläisten paikat ja roolit jäävät herkästi paikalleen. Johtajan, esimerkiksi opettajan tarvitsee tarkastella ryhmätilannetta aktiivisesti, jotta kaikilla on mahdollisuus tulla kuulluksi. (Repo-Kaarento 2010, 105.) Ryhmäyttämisen tarkoituksena on saada jokaisen ryhmäläisen ääni kuuluviin ja niillä pyritään estämään erilaisten roolien tai paikkojen vakiintumista.

Ryhmän muodostuminen, eteneminen ja loppuminen muodostaa sille oman elinkaaren ja ryhmän kehitysvaiheet muodostuvat näistä (Kaukkila & Lehtonen 2008, 24).

Ryhmän kehittymiselle on selvä elinkaari (ks. Kuvio 1). Repo-Kaarento (2010, 70) esittelee Bruce Tuckmanin luokittelemat viisi ryhmän kehitysvaihetta. Nämä kehitysvaiheet ovat muodostuminen (forming), kuuhunta (storming), säännöistä sopiminen (norming), työskenteleminen (performing) ja päättymisen (adjourning) (Repo-Kaarento 2010, 70).

Kuvio 1. Ryhmän vaiheet.

Muodostumisvaiheessa ryhmä alkaa muodostua, eli tapahtuu ryhmäytyminen. Tässä vaiheessa jäsenet eivät tunne toisiaan ja etsivät paikkaansa ryhmässä. Ryhmän johtajalla on vastuu ja valtaa vaikuttaa ryhmän toimintaan. Kuuhuntavaiheessa on tyypillistä, että ryhmä kohtaa jonkun kriisin. Tämä vaihe on ryhmän kehitykselle tärkeää, koska sen läpäistyä yleensä ryhmä on valmis ratkaisemaan haasteita.

Säännöistä sopimisen vaiheessa ryhmäläiset alkavat tuntea toisensa jo hyvin. Ryhmän sisälle on muodostunut yhteiset säännöt, vaikka niistä ei välttämättä ole puhuttu ääneen. Säännöistä kannattaa kuitenkin johtajan opastuksella puhua yhdessä ja kirjoittaa ne jopa paperille. Työskentelemisen vaiheessa johtajan tulee pitää ryhmä perustehtävässään, jotta ryhmä voi saattaa annetun tehtävän loppuun asti. Päättymisvaiheessa ryhmän suoriuduttua sen tehtävästään ryhmä usein hajoaa, sillä yhteinen päämäärä on saavutettu. Ryhmän päästyä määränpäähänsä, se hajoaa ja se voi tuoda ryhmän jäsenille tunteet pintaan. (Repo-Kaarento 2010, 70-74.)

3.3 Siirtymävaihe alakoulusta yläkouluun

Yläkoulun alkaessa yleensä luokat sekoittuvat ja uudelle luokalle tulee oppilaita eri kouluista, jolloin he eivät tunne toisiaan (Kiilakoski 2014, 132). Siirtyminen alakoulusta yläkouluun on nuorille iso asia. Toisille siirtyminen voi olla jopa riski syrjäytyä ja pahimmassa tapauksessa kavereita voi menettää. Uusi kouluympäristö tuo mukanaan myös muitakin häiriötekijöitä - ylemmillä luokilla olevien oppilaiden ilkeä tai halventava käytös voi alentaa nuoren itsetuntoa. On olemassa myös riski jäädä oman luokan tai ryhmän ulkopuolelle esimerkiksi kiusaamisen tai nimittelyn vuoksi. Siirtymävaihe voi toisille hyvä asia: pääsemällä eroon huonosta asemasta, yksinäisyydestä tai kiusaajista. Uuden sosiaalisesti hyvän aseman luomiseen tarvitaan kuitenkin sosiaalisia taitoja, tietoja ja tervettä itsetuntoa. (Junttila 2015, 76-77.)

Kunnallista nuorisotyötä tehdään pääasiassa yläkouluissa, ja se ulottuu myös alakouluun, kun kuudesluokkalaiset tutustuvat uuteen opinahjoonsa (Kolehmainen & Lehtinen 2014, 22). Kaarinassa perusopetuksen eri vaiheissa pyritään rakentamaan oppilaille ehjä ja yhtenäinen koulupolku (Kaarina 2018c). Siirtyminen alakoulusta yläkouluun vois sujua myös ongelmitta. Yhtenäiskoulujen oppilaiden siirtyminen on yleensä sujuvampaa koulurakennuksen pysyessä samana, vain opettajat vaihtuvat aineenopettajiin. (Kukkola 2016.)

3.4 Nuorten yksinäisyys ja syrjäytyminen

Nuoren kehitykselle ja hyvinvoinnille on erityisen tärkeää vuorovaikutussuhteet. Yksinäisyys voidaan monesti liittää sosiaaliseen syrjäytymisen muotoon. Nuoret itse määrittelevät yksinäisyyden sosiaalisten kanssakäymisten puutteeksi. (Harinen 2008, 84.)

Nuori tarvitsee kasvaakseen ehjäksi ihmiseksi fyysistä ja psyykkistä läheisyyttä sekä ystäviä, joiden kanssa opetella ihmissuhdetaitoja. Liika läheisyys ei ole kenellekään hyväksi, koska ihminen tarvitsee myös omaa tilaa. (Mannerheimin lastensuojeluliitto

2017a.) Toivolan (2018) sanojen mukaan yksinäisyys on "murheenkryyni" nuoren kasvussa ja kehityksessä, joten siihen tulisi antaa kaikki mahdollinen tuki.

Yhteiskunnassamme liian moni nuori on syrjäytynyt tai syrjäytymisen vaarassa. Usein kun nuoret itse kertovat olevansa syrjäytyneitä, he mainitsevat kavereiden puutteen. Tarkkaa syrjäytyneiden tai sen vaarassa olevien määrää ei voida laskea, koska termeille ei ole tarkkaa määritelmää. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2017.)

4 MENETELMÄT

Tässä luvussa käyn läpi käyttämiäni kehittämistyön menetelmiä. Olen valikoinut menetelmiksi haastattelun, kyselyn, benchmarkingin ja hyödynsin valmista kyselyaineistoa. Valitsin nämä menetelmät, koska uskon niiden parhaiten tuovan minulle tietoa mitä ja miten kehitän ryhmäytymispäiviä. Kehittämistyöllä haluan saada käytännön parannuksia ryhmäytymispäiviin. Haastattelulla saan yleistä tietoa, mielipiteitä ja ideoita liittyen ryhmäytymispäiviin. Kyselyllä pystyn kartoittamaan mikä on ollut hyvää ja mikä huonoa ryhmäytymispäivissä. Mahdollisesti saan uusia kehittämisideoita. Benchmarkingilla tutkin miten ryhmäytymispäivät tehdään muualla ja voin löytää hyviä tapoja. Näistä menetelmistä haastattelu ja kysely luokitellaan perusmenetelminä aineistonkeruussa (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 191-192).

Kehittämismenetelmissä en kerännyt aineistoa, joka olisi perustunut nuorten kokemuksiin. Viimeisestä ryhmäytymispäivistä on kulunut niin paljon aikaa, ettei nuorilla enää olisi ollut muistissa vaan ryhmäytymispäivän ajatukset ja tunteet ovat saattaneet unohtua. Sen sijaan käytin työssäni apuna nuorten antamia palautteita, päivien kehittämiseen. Palautteet ovat kerätty itse ryhmäytymispäivässä syksyllä 2017, jolloin nuorilla on ollut kaikki tuoreessa muistissa. Näistä palautteista kerron viimeisessä osiossa valmiin kyselyaineiston hyödyntäminen.

4.1 Teemahaastattelu

Yleisemmin käytetty tiedonkeruumenetelmä on haastattelu. Haastattelu sopii tiedon saanti menetelmäksi yksilöltä ja sen tarkoitus voi olla asioiden selventäminen. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 106.) Käytin tässä työssä haastatteluna puolistrukturoitua haastattelua. Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset tehdään etukäteen, mutta tarvittaessa järjestystä voidaan muuttaa (Ojasalo ym. 2015, 108). Haastattelun eduksi katsotaan aiheiden uudelleen järjestys ja vastausten monipuolinen tulkitseminen sekä suurimpana etuna aineistoa kerätessä sen joustavuus (Hirsjärvi ym. 1997, 204-205). Valitsin haastattelun tiedonkeruumenetelmäksi, koska halusin

asiantuntijalta tietoa ja mahdollisuuksien mukaan voisin tehdä lisäkysymyksiä esille nousseista asioista.

Haastattelin Kaarinan nuorisotyöntekijä Tiina Toivolaa. Haastattelu tehtiin helmikuussa 2018. Toivola on työskennellyt nuorten parissa vuosia ja opiskellut alaa ammattikorkeakoulussa, josta valmistunut yhteisöpedagogiksi. Nyt hän opiskelee nuorisotyötä ja nuorisotutkimusta Tampereen yliopistossa. Tämän vuoksi uskon hänen antavan hyödyllisiä ja todenmukaisia vastauksia, ottaen huomioon hänen kokemuksen ja ammattitaidon. Haastattelu kesti hieman yli kaksikymmentä minuuttia ja jälkeen päin litteroin sen.

Toivola oli myös siksi hyvä haastateltava, että hän ei ole vakiintunut ryhmäytymispäivien sisältöön Kaarinassa. Hän on ollut mukana ryhmäytymispäivissä kerran ja hänellä on myös kokemusta muualla järjestettävistä ryhmäytymispäivistä. Teemahaastattelun huonona puolena voi olla se, että haastateltava saattaa eksyä alueille mistä vastauksista ei ole hyötyä työn tuloksille. Tämä saattaa vain pidentää haastattelua, muttei siitä ole haittaa tuloksille.

Haastattelurungon (ks. Liite 1) suunnittelin siihen asti saamieni tietojen perusteella, kun olin tutkinut ryhmäytymispäivien vanhoja materiaaleja. Halusin saada haastattelulla tietoa tämän hetkisestä nuorisotyöntekijöiden ja koulunuorisotyöntekijöiden yhteistyöstä sekä koulun yhteistyöstä heidän kanssaan. Heidän yhteistyön muodoista ja miten se vaikuttaa ryhmäytymispäiviin. Teemahaastattelun avoimet kysymykset liittyivät ryhmäytymispäivien toimivuuteen ja miten niitä voisi parantaa ja kehittää.

Haastattelun tulosten yleistettävyyttä heikentää se, että haastattelin vain yhtä asiantuntijaa. Koin kuitenkin saavani haastateltavalta tarpeeksi tietoa kehittämistyön jatkamiseen. Haastattelu antoi minulle näkemystä siihen, millaisia ongelmia ja heikkouksia ryhmäytymispäivät sisälsivät, josta minun oli helppo lähteä rakentamaan kyselyä työntekijöille.

4.2 Kysely

Kysely on aineiston keräämiselle yleisempiä tapoja. Kyselyllä voidaan tavoittaa paljon ihmisiä ja kysyä samanaikaisesti useita asioita. (Hirsjärvi ym. 1997, 193, 195.) Kyselyllä saadaan helposti paljon tutkimusaineistoa ja se on tehokas menetelmä. Kyselyn heikkoutena on tietämättömyys vastanneiden perehtyneisyydestä ja kiinnostuksesta aiheeseen, eikä voida olla varmoja, kuinka vakavasti vastaajat ovat ottaneet tutkimuksen. (Ojasalo ym. 2015, 121.) Laatimani kyselyn saatteessa pyydettiin vastaajia olemaan mahdollisimman rehellisiä. Kysely toteutettiin huhtikuussa 2018.

Valitsin kyselyn aineistonkeruumenetelmäksi, jotta saisin mahdollisimman monen työntekijän mielipiteitä ja ajatuksia ryhmäytymispäivien kehittämisestä. Kyselyllä pyrin saamaan mahdollisimman paljon vastauksia. Ennen kyselyn lähettämistä lähetin sen Kaarinan nuorisotyöntekijälle luettavaksi, jolta sain näkemyksiä kysymysten toimivuuteen. Näin sain tehtyä kyselystä mahdollisimman parhaiten tuloksia antavan. Tarkoituksena oli selvittää mikä ryhmäytymispäivissä on toiminut hyvin ja mikä huonosti ja myös saada mahdollisesti uusia ideoita vastaajilta. Kyselyn tulosten perusteella pystyisin rakentamaan ryhmäytymispäiville uutta sisältöä.

Tein kyselyn kaikille Kaarinan kaupungin työntekijöille, jotka ovat olleet mukana viime vuosina seiskaluokkien ryhmäytymispäivissä. Kysely oli muodoltaan Webropol-kysely (ks. Liite 2). Webropol on internetissä oleva kyselytyökalu (Webropol 2018). Kyselyssä tähdellä merkityt kysymykset olivat pakollisia vastata, avoimet kysymykset pystyivät jättämään tyhjäksi. Tein näin, jotta kukaan ei jätä vastaamatta sen vuoksi, että ei keksi avoimeen kysymykseen mitään kirjoitettavaa.

Kyselyn lähetin Kaarinan nuorisotyöntekijöille, koulunuorisotyöntekijöille, seurakunnan nuorisotyöntekijöille, yläkoulun opettajille, kuraattoreille, terveydenhoitajille ja psykologeille. Lähetin sähköpostilla linkin kyselyyn ja mukana saatteen kyselystä. Sähköpostissa kerroin kyselyn tarkoituksesta ja siitä mikä se on. Kysely lähti noin 60 vastaanottajalle. Kyselyyn aikaa vastata oli yhden viikon verran ja vastauksia sain yhteensä 26. Suurin vastaamatta jättänyt ryhmä oli opettajat. Kysely koostui yhteensä 18 kysymyksestä, joihin sisältyi avoimia ja monivalintakysymyksiä. Kyselyn kes-

keisimmät aihepiirit olivat ryhmäytymispäivän tärkeydestä ja sen toimivuudesta. Myös ryhmäytymisen ajankohdasta, sen kestosta ja jatkamisesta.

4.3 Benchmarking

Menetelmä benchmarking on toisten toiminnan vertaamista omaan ja menestyvien mallien tutkimista. Tutkimalla yritetään löytää hyväksi todettuja toimintamalleja ja otamaan niitä käyttöön sekä kyseenalaistaa omaa toimintaa. Tiedonhankintaan apuna toisen tekemästä toiminnasta voidaan käyttää internetiä, haastatteluaja tai tutustumiskäyntejä. (Ojasalo ym. 2015, 186.)

Tässä opinnäytetyössä benchmarking vertailukohteina olivat 7.- luokkalaisten ryhmäytymispäivät eri kunnissa. Vertasin muualla tehtävää työtä Kaarinassa toteutettavaan malliin. Tällä tavalla yritin löytää hyväksi todettuja tapoja ryhmäyttää 7.- luokkalaisten. Valitsin benchmarkingin yhdeksi menetelmäksi uusien hyvien toimintatapojen löytämiseksi, joita voisin siirtää Kaarinan malliin. Ryhmäytymispäivien sisältöä ja rakennetta varten tutkin, miten niitä tehdään muualla.

Vertailukohteiksi valitsin Turun kaupungin nuorisopalveluiden järjestämät toteempäivät 7.- luokkalaisille sekä Uudenkaupungin nuorisopalveluiden järjestämän 7.- luokkien ryhmäytymispäivän. Nämä valitsin vertailukohteiksi siksi, että ne ovat erikoisia kaupunkeja, jotta saan mahdollisimman paljon erilaista vertailukohdetta. Kaarina sijoittuu kokonsa mukaan näiden kaupunkien keskelle. Myös olin kuullut molempien kaupunkien järjestävän hyviä ryhmäytymispäiviä.

Tutustuin aluksi Turun malliin internetin kautta, jonka jälkeen olin yhteydessä Turun nuorisopalveluiden työntekijään puhelimitse. Uudenkaupungin 7.- luokkien ryhmäytymisestä ei löydy mitään internetistä. Joten olin heidän nuorisotyöntekijöihin yhteydessä puhelimitse, jonka jälkeen laadin heille sähköposti kyselyn. Kyselyn avulla saisin yksityiskohtaisemmin kuvan siellä järjestettävistä päivistä.

4.4 Valmiin kyselyaineiston hyödyntäminen

Käytin tässä työssä apuna viime kerran 7.- luokkalaisten palautelomakkeita. Palautteet ovat kerätty paperiversioina elokuussa 2017 ryhmäytymispäivien lopuksi. Palautteet ovat Piispanlähteen 7.- luokkalaisilta, koska muiden koulujen palautteita ei ollut saatavilla työntekijävaihdosten vuoksi. Palautteet on kerännyt Piispanlähteen koulu- nuorisotyöntekijä ja niihin oli vastannut 74 7.-luokan oppilasta.

Vastauslomakkeet ovat nimettömiä, joten niistä ei voi tunnistaa vastaajaa. Palautteista ei ollut valmista yhteenvetoa, joten kävin jokaisen palautelomakkeen läpi. Teemoittelin samanlaiset vastaukset avoimista kysymyskohdista. Asteikoilla vastattuihin kysymyksiin perehdyin silmämääräisesti, jonka jälkeen kirjoitin ylös havaitsemani yhdenmukaisuudet.

Palautelomakkeita pystyin hyödyntämään uuden sisällön tuotannossa ryhmäytymispäiviin. Niistä myös huomasin mitkä menetelmät olivat toimineet 7.- luokkalaisten mielestä hyvin. Palautteen perusteella kiinnitin erityisesti huomioita niihin alueisiin, joissa 7.- luokkalaisten mielestä olisi parannettavaa.

4.5 Aineiston analysointimenetelmät

Aloitin kerätyn aineiston analysoinnin haastattelun purkamisella. Litteroin haastattelun melkein sanatarkasti, pois jättäen täytesanoja (niin, kuin). Litteroimalla tarkoitetaan haastattelun kirjoittamista nauhalta puhtaaksi tietokoneelle (Ojasalo ym. 2015, 107). Tämän jälkeen kokosin haastattelusta opinnäytetyölleni oleelliset asiat omalle tiedostolle, käytin tähän teemoittelua.

Kyselyn purkamisen aloitin lukemalla kaikki vastaukset läpi. Sain Webropol- ohjelmasta suoraan jakaumatietoja, joka helpotti tulosten tarkastelua. Kokosin samanlaisia vastauksia haastattelun kanssa samaan tiedostoon.

Benchmarkingin aineiston vertaileminen toisiinsa tapahtui sisällönerittelyllä. Kokosin yhteneväiset menetelmät omaan tiedostoon ja poikkeavat toiseen. Lopuksi yhdistelin saamiani tuloksia yhteen teemojen mukaisesti.

5 TULOKSET JA ARVIOINTI

Tässä luvussa kerron edellisen luvun kehittämistyön menetelmillä saatuja tuloksia. Ensimmäisenä käyn läpi ryhmäytymisen tärkeyttä nuorille ja työntekijöille. Toisena avaen benchmarkingista saamia hyviä käytäntöjä, joita hyödynsin opinnäytetyön materiaaleihin. Kolmantena alalukuna perustelen miksi ryhmäytymisen tulisi jatkua suunnitellusti. Lopuksi käyn läpi ryhmäytymispäivien ongelmia ja haasteita.

5.1 Ryhmäytyminen on tärkeintä

Tulosten perusteella ryhmäytymispäivä aloittaville 7.- luokkalaisille on tärkeä (ks. Kuvio 2). Teettämäni Webropol-kyselyyn vastasi 26 työntekijää. Vastaajista 12 oli opettajia, 8 nuorisopalveluiden työntekijöitä, 2 koulunuorisotyöntekijää, 1 seurakunnan nuorisotyöntekijä ja 3 yläkoulussa työskentelevää kuraattoria, opinto-ohjaajaa tai terveydenhoitajaa. Myös haastattelussa ilmeni, että ryhmäytyminen on tärkeää, koska tällöin nuoret pääsevät tutustumaan uusiin luokkatovereihinsa tuetusti.

Kuvio 2. Ryhmäytymisen tärkeys 7.- luokkalaisille.

Syksyn 2017 7.- luokkalaisten ryhmäytymispäivien palautteiden perusteella ryhmäytymispäivät ovat olleet positiivinen kokemus monelle nuorelle. Näin voidaan ajatella sen olevan myös heidän mielestään tärkeää. Muutama oppilas oli toivonut lisää samankaltaisia päiviä tai retkiä palautelomakkeissa. 7.-luokalle vahvan tuen antava tutustuminen koulun alkaessa nähdään tärkeänä (Kiilakoski 2014, 132).

Ryhmäytymispäivät ovat myös kaikille työntekijöille merkitykselliset heidän tutustuaan nuoriin sekä nuorten saamaa tietoa heidän tarjoamistaan palveluista pidetään tärkeänä (ks. kuvio 3). Kuvioista kolme kuitenkin voidaan päätelmä ryhmäytymisen olevan päivän tärkein anti. Kuvioista kolme on jätetty palautteen kerääminen ja tutustuminen ympäristöön (vuolahden leirialue) pois sillä kukaan vastaajista ei ollut merkinnyt sitä omaan palautelomakkeeseensa. Palautteen kerääminen nuorilta on kuitenkin hyvin olennainen asia, koska niiden pohjalta voidaan ryhmäytymispäiviä kehittää.

Kuvio 3. Kysely ryhmäytymispäivän tärkeistä tavoitteista.

Kyselyyn vastanneista melkein kaikki kokivat mukana olonsa ryhmäytymispäivissä tärkeäksi. Vain yksi oli vastannut, ettei koe ollenkaan mukana oloaan merkitykselliseksi ja kaksi vähän tärkeäksi. Näin ollen voidaan olettaa, että kaikki työntekijät ovat

merkityksellisiä olla mukana päivissä, mutta onko se päivien tarkoitus saada nuoret tutustumaan työntekijöihin vai luokkaansa.

5.2 Ryhmäyttämisen toteuttamisissa pieniä alueellisia eroja

Turussa 7.- luokkien ryhmäytymisen järjestää nuorisopalvelut. Nuorisopalvelut tarjoavat kouluille ryhmäytymispakettia, joka on nimetty toteemi-toimintapäiväksi. Toimintapäivä pidetään yleensä nuorisotilalla, mutta sitä on järjestetty myös kouluissa, Ruissalossa sijaitsevassa leirikeskus Ulapassa ja nuorten taide- ja toimintatalo Vimmassa. Toimintapäivä järjestetään lukukauden alettua ensimmäisillä kouluviikoilla. Toiminnan yhteydessä nuorille tulee myös tutuksi alueen nuorisotyöntekijät, jotka usein järjestävät ja toteuttavat toimintapäivän. Jokaisen luokan luokanvalvojatkin osallistuvat päivään sekä mahdollisesti koulukuraattori, opinto-ohjaaja ja terveydenhoitaja. (Turkulainen 2011.)

Turussa järjestettävä toimintapäivä on hyvin samanlainen, mitä Kaarinassa järjestetään. Päivään osallistuu molemmissa kaupungeissa samoja työntekijöitä ja nuorten tietoisuuteen pyritään tuomaan nuorille suunnatut palvelut. Turku keskittyy enemmän nuorten vapaa-ajan palveluiden esille tuomiseen. Toisena isona erona on, että nuorisopalveluiden nuorisotyöntekijät ovat päävastuussa ja organisoijina Turun toimintapäivässä, kun taas Kaarinassa koulunuorisotyöntekijöillä on isompi vastuualue. Yläkoulussa päivittäin työskentelevä nuorisotyöntekijä tukee koulun yhteisöllisyyttä ja se alkaa jo kuudennen luokan lopussa siirtymävaiheen tukemisella jatkuen koko yläkoulun (Kivistö 2005, 43-44).

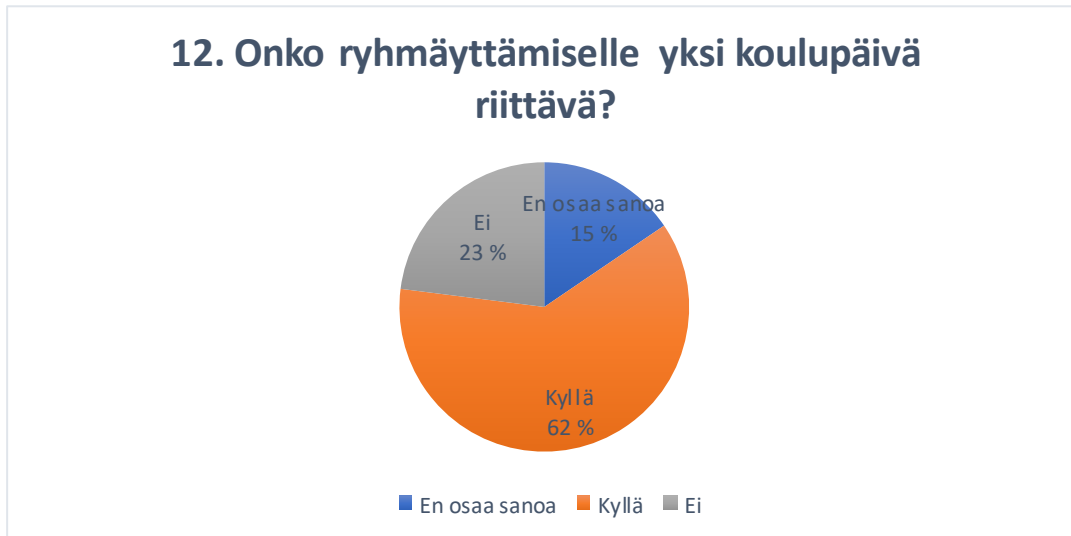
Muualla järjestettävistä 7.- luokkien ryhmäytymisestä pystyy toteamaan, että Kaarinassa järjestettävä ryhmäytymispäivät ovat hyvässä muodossa. Uudenkaupungin ryhmäytyminen tehdään paljolti samalla kaavalla kuin Kaarinassa. Kaupunkien välillä on kuitenkin hieman eroja: Uudessakaupungissa järjestäjinä ovat nuorisopalvelut ja seurakunta ja vastuussa ovat he sekä koulu. Toisaalta taas Uudessakaupungissa ei ole erikseen koulunuoriso-ohjaajaa niin kuin Kaarinassa on jokaisessa yläkoulussa oma koulunuorisotyöntekijä, joiden vastuulla ryhmäytymispäivät ovat olleet.

Kaarinan malliin voisi Uudestakaupungista ottaa käytännön, jossa samat työntekijät kulkevat koko päivän nuorten mukana. Tällöin joku työntekijä saa kokonaiskuvan, miten 7.-luokkalaisten ryhmädynamiikka kehittyy päivän varrella. Uudessa kaupungissa ryhmäytyminen kestää yhden koulupäivän ja ryhmäytymistä voidaan jatkaa tarvittaessa opettajan toiveesta, mikäli luokassa ilmenee ongelmia. Uudenkaupungin ryhmäytymispäivistä on pääsääntöisesti hyviä kokemuksia ja vuosien aikana ne ovat hioutuneet hyväksi kokonaisuudeksi. Päivä koostuu erilaisista ryhmäyttävistä aktiviteeteista, joita nuorisotyöntekijät ja tukioppilaat ohjaavat.

Turun ryhmäytymisen mallista he ovat kokeneet, että nuorisotilalla pidettävät ryhmäytymispäivät ovat lisänneet kävijämääriä. Kaarinan malliin olisi myös hyvä saada enemmän mukaan vapaa-ajan palveluita. Kaarinassa nuorisotiloilla voisi olla aloittavien 7.-luokkalaisten tutustuminen. Näin jokainen yläkoulun aloittava pääsee tutustumaan oman alueensa nuorisotilaan ja sen toimintaan sekä nuorisotyöntekijään. Tämä käytäntö varmasti madaltavaa kynnystä tulla nuorisotilalla myös uudestaan.

5.3 Ryhmäyttämisen on jatkuttava suunnitelmallisesti

Ryhmäyttämisen jatkamista suunnitellusti pidettiin kyselyssä hyvänä ideana. Ennen tätä kysymystä jo muutamat vastaajat olivat antaneet kehittämisideoita jatkamisesta edellisiin kohtiin. Tämä vahvistaa ennestään sitä, että ryhmäytymisen jatkaminen on kannattavaa. Yksi tutustumispäivä ei riitä ryhmäyttämiseen, vaan sen eteen on tehtävä jatkuvasti töitä (Koulurauha 2018). Samoin kuin Kiilakoski (2014, 133-134) toteaa ryhmäytymisen tulisi jatkua tietoisesti pitkänä prosessina.

Kuvio 4. Ryhmäyttämisen kesto.

Tarkasteltaessa kuvioita neljä ja viisi voidaan todeta yksimielisesti ryhmäytymisen jatkumisen olevan kyselyyn vastaajien mielestä olennaista (ks. Kuvio 4 ja Kuvio 5). Vastaavia ryhmäytymistä edistäviä toimia toivottiin lisää. Jotkut kommentoivat, että ryhmäytyminen voisi jatkua koko syksyn ja vielä vähän keväällekin. Tukioppilaiden kanssa tehtävää yhteistyötä myös haluttiin jatkaa ryhmäytymispäivien lisäksi.

Kyselyssä tiedusteltiin myös sitä, miten ryhmäytymistä voitaisiin jatkaa. Kehittämisideoita tuli paljon niillä oli yhtenäisiä linjoja, mutta poikkeavuuksiakin löytyi. Suurin yhtenäisyys oli ryhmäytymisen jatkaminen luokanvalvojan tunnilla, erilaisia menetelmiä käyttäen ja jossa olisi mukana muitakin toimijoita esimerkiksi tukioppilaat, koulu-nuorisotyöntekijä. Nuorisotilalla ryhmäytymisen jatkamisesta mainittiin myös pariin kertaan ja tähän liittyen nuorisotyöntekijän ammattitaidoista.

Kuvio 5. Ryhmäytymisen jatkuminen.

5.4 Ryhmäytymispäivien ongelmia, haasteita ja oivalluksia

Haastattelussa selvisi vastuualueiden ja tehtävien olevan työntekijöille epäselviä, varsinkin uusille. Tämä johtuu suurimmaksi osaksi siitä, että ei ryhmäytymispäivistä ole materiaalia, josta niihin voi tutustua. Materiaali ja tieto mitä oli olemassa, oli enimmäkseen ”hiljaista tietoa” eli työntekijöiden ajatuksissa ja omissa tiedostoissa. Ryhmäytymispäivien suunnittelupäivä, joka pidettiin keväällä, oli todella hajanainen. Valmista runkoa ei ollut, mistä olisi voinut katsoa ryhmäytymispäiviä koskevat olennaiset asiat. Suunnittelupäivässä mukana olleet uudet työntekijät eivät päässeet kärkeille mitä ryhmäytymispäivät oikeasti ovat ja mitä siellä tehdään. Haastateltava toivoi myös nuorisopalveluiden näkyvyyttä ryhmäytymispäivissä, jotta nuoret ymmärtäisivät mitä vapaa-ajan palveluita heille on tarjolla.

Haastattelussa ilmeni sivukylillä olevista pienistä alakouluista tulevien nuorten 7.-luokan aloittaminen on oletettavasti haastavampaa kuin yhtenäiskoulussa siirtyminen 7.-luokalle on huomattavasti helpompaa, koska koulupaikka on jo tuttu. Näin voidaan olettaa tuen tarpeen olevan suurempi, kun luokalle saattaa tulla monesta eri koulusta oppilaita. Tätä kuilua voitaisiin kaventaa jo kuudennen luokan lopussa. Kuudesluok-

kalaisten tutustuttaminen tuleviin luokkakavereihin jo ennen yläkoulun alkua madaltaa siirtymisen kynnyksiä, joka helpottaa yläkoulun alkaessa tehtävää ryhmäytymistä (Leppä 2005, 92).

Tukioppilaat olivat saaneet enimmäkseen positiivista palautetta heidän pitämistään leikeistä 7.-luokkalaisilta palautelomakkeiden perusteella. Kuitenkin muutama epäroiva kommentti oli heitä kohtaan muun muassa ”tukarit oli outoja”, ”tukarit oli välinpitämättömiä”. Näistä kommentteista voi tehdä monenlaisia tulkintoja, kuten esimerkiksi ovatko ohjeet olleet selkeitä, miten he ovat ohjanneet leikit ja onko kaikki huomioitu yhtäläisesti. Tukioppilaiden mukana oleminen ja leikkien ohjaaminen todettiin sekä haastattelussa että kyselyssä hyväksi. Tukioppilaat ovat hyvä yhteistyökumppani 7.-luokkalaisten ohjaamiseen, kun siinä käytetään nuorelta nuorelle oppimisen menetelmää (Kolehmainen 2005, 57).

Palautte juuri ryhmäytetyiltä seiskaluokkalaisilta oli enimmäkseen kohtalaista tai hyvää. Erityisesti oppilaat pitivät päivän grillailuhetkestä, joka päätti päivän ennen kotiin lähtöä. Moni nuori oli vastannut oman fiiliksen olevan tosi huono tai huono saavuttaessa ryhmäytymispäivään. Kuitenkin suurimmalla osalla fiilis oli noussut päivän aikana paremmaksi, mikä tietenkin on tarkoituksen mukaista, ajatellen ryhmäytymispäivän tavoitteita. Aikaisemmilla toimenpiteillä voitaisiin vaikuttaa fiiliksen olevan jo hyvä tullessa ryhmäytymispäiviin. Toisaalta taas voidaan ajatella, että ryhmäytymispäivän tavoite on saavutettu fiiliksen noustessa.

6 MATERIAALIPAKETTI

Tässä luvussa esittelen tekemäni tuotoksen ryhmäytymispäivistä. Tuotoksen sain aikaan perehtymällä tietoperustaan, kehittämistyön menetelmillä, kokoamalla vanhat materiaalit koskien ryhmäytymispäiviä ja tulosten tarkastelulla. Materiaalipaketti on opinnäytetyön konkreettinen tuotos. Se pitää sisällään kaiken tarvittavan tiedon ryhmäytymispäivien järjestämistä varten.

6.1 Materiaali

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi Kaarinan nuorisopalveluiden ja koulunuorisotyöntekijöiden käyttöön ryhmäytymispäivästä materiaalipaketti sekä uusi jatkosuunnitelma ryhmäyttämiseksi. Opinnäytetyöhön tuli liitteeksi vain ne osat materiaalipakista, jotka olen itse alusta asti luonut. Materiaali on sähköisessä muodossa Kaarinan kaupungin tiedostoissa, josta sitä voivat työntekijät käyttää, tarvittaessa sen voi myös tulostaa.

Materiaalipaketti sisältää kaiken ryhmäytymispäiviin tarvittavan materiaalin suunnittelusta, palautteiden keräämiseen ja jatkotoimenpiteisiin. Se pitää myös sisällään tukioppilaille leikkipaketin (ks. Liite 3). Se on tehty heidän toiminnallisten harjoitteiden ohjaamiseen ryhmäytymispäivissä. Tukioppilaiden oma harjoitteiden kansio auttaa heitä valitsemaan sopivat harjoitukset ryhmäytymispäiviin ja välttää päällekkäisyyksien muiden työntekijöiden vetämien harjoitteiden kanssa, josta aiemmin oli syntynyt ongelmia.

Materiaalipaketti sisältää konkreettisesti ryhmäytymispäivien rungon, harjoitteet ja niiden ohjeet, vuosikellon, suunnitelman vastuualueista ja tehtävistä, suunnittelupäivien sisällön, preppauspäivän rungon ja tiedot, palautelomakkeen ja ohjeita. (kts. Liite(t) ?)

6.2 Ryhmäytymispäivien sisältö ja uusi malli ryhmäytymisen jatkumiselle

Kaarinan 7.-luokkien ryhmäytymispäivien sisältö on muokattu uudelleenlaisiksi säilyttäen vanhan rungon ja joitakin toimintoja. Päivän harjoitteet on harkittu tarkasti miettien, mikä auttaa hyvän ryhmän muodostumisessa. (kts. Liite ?) Tulosten perusteella ryhmäytymisen jatkuminen suunnitellusti on kannattavaa. Tämän vuoksi suunnittelin ryhmäytymiselle uuden mallin, joka on myös helposti sovellettaessa, vaikka 8.-luokkalaisille heidän sitä tarvittaessa. (kts. Liite ?)

Ryhmäyttämisen jatkamisen uusi malli jatkuu kolme kertaa tunnin kestoaltaan syksyn aikana. Ensimmäinen tunnin jatko ryhmäytymisen pitää tukioppilaat luokanvalvojan tunnilla hänen valvonnassa, jossa tukioppilaat ohjaavat 7.-luokkalaisille leikkejä. Mukana voi olla myös koulunuorisotyöntekijä. Toinen kerta tapahtuu oman alueen nuorisotilalla, jossa nuorisotyöntekijä ohjaa ryhmäyttämisharjoitteen ja kertoo nuorisotilan toiminnasta. Tämä kannattaa ajoittaa koulupäivän loppuun, että nuoret voivat ohjatun toiminnan jälkeen jäädä tutustumaan nuorisotilaan.

Kolmas osio tapahtuu noin kuukauden päästä edellisestä luokanvalvojan tunnilla. Mukana voi olla myös tarvittaessa koulukuraattori ja terveydenhoitaja kertomassa heidän toiminnastaan. Tässä osiossa luokanvalvoja keskustelee oppilaiden kanssa luokan toimivuudesta. Mahdollisten ongelmien ilmaantuessa, opettaja voi ilmoittaa niistä koulunuorisotyöntekijälle, joka mahdollisuuksien mukaan puuttuu tilanteeseen. Näihin käytettävät harjoitteet löytyy liitteenä (kts. Liite ?).

7 LOPUKSI

Yläkoulun aloittaessa 7.-luokkalaisten ryhmäytyminen on erityisen tärkeää, jotta kukaan nuori ei joudu kokemaan yksinäisyyttä tai pahimmassa tapauksessa syrjäydy. Opinnäytetyöni tavoitteena oli kehittää 7.-luokkalaisten järjestettäviä ryhmäytymispäiviä Kaarinassa. Tutkimuskysymykseni olivat: Miten 7.-luokkalaisten ryhmäytetään hyvin? Mikä ryhmäytymispäivissä on tärkeintä? Miten ryhmäyttäminen rakennetaan vastaamaan kaikkien tarpeita?

Mielestäni pystyin vastaamaan kaikkiin tutkimuskysymyksiin osittain. Pitkällä ryhmäyttämisen prosessilla 7.-luokkalaisten ryhmäytetään hyvin ja se tuo myös nuorisopalveluille heidän lisänsä kaipaamaansa nuorisotyön näkyvyyttä. Tulosten perusteella nuorten ryhmäytyminen on ryhmäytymispäivän tärkein anti.

Kehittämistyön merkitsevimmäksi tulokseksi nousi ryhmäytymisen jatkaminen suunnitellusti. Muita työn tuloksia olivat ryhmäyttämisen tärkeys kaikille osapuolille, tämä ei sinänsä kehittänyt päiviä eteenpäin, mutta se antoi tärkeää tietoa työn kannalta. Käyttämäni kehittämistyön menetelmät antoivat tarpeeksi vastauksia, miten ryhmäytymispäiviä voisi kehittää ja yhdistelemällä niitä tietoperustaan sekä omaan kokemukseen sain aikaan kattavan materiaalipaketin. Opinnäytetyön tuloksia ei kuitenkaan voida yleistää, koska menetelmillä saatiin niin pieni määrä vastauksia.

Tilaaaja voi käyttää opinnäytetyön tuotosta materiaalipakettia jatkossa ryhmäytymispäivien järjestämisessä. Vaikka tilaajana oli Kaarinan nuorisopalvelut, hyötyy tuotoksesta myös koulunuorisotyöntekijät ja seurakunnan nuorisotyöntekijät. Tuotosta voi hyödyntää myös muut toimijat soveltaen sitä itselle sopivaksi. Mielestäni Suomen jokainen aloittava seiskaluokka pitäisi ryhmäyttää ja tavalla, josta oppilaat hyötyisivät eniten.

Tilaaajan mielestä opinnäytetyöni on ajankohtainen ja tarpeellinen lisä Kaarinan nuorisopalveluiden 7.-luokkien ryhmäytymispäivien kehittämistä. Kehittämistyön idea nousi suoraan heidän tarpeistaan, sillä samalla kaavalla toteutettu ryhmäytymispäivä

kaipasi jo päivitystä. Ulkopuolinen näkemys tuli tilaajalle todella tarpeen. Lopputuotoksesta huokuu työelämälähtöisyys ja se sisältää heitä hyödyttäviä oivalluksia sekä selkeitä parannusehdotuksia ryhmäytymispäiviin. Parannukset ovat hyvin perusteltuja ja ne tulevat heti ensi syksynä tilaajan käyttöön. Tilaaja oli myös tyytyväinen käyttämiini aineistonkeruumenetelmiin, joilla olin tavoittanut juuri oikeat henkilöt saadakseni kaiken tarvitsevan tiedon lopputuotokseen.

Jäin vielä pohtimaan kuinka kuudesluokkalaisten siirtymistä yläkouluun voidaan helpottaa. Varsinkin niille, jotka eivät jo opiskele valmiiksi yhtenäiskoulussa. Sivukouluista yhtenäiskouluun siirtyvien oppilaiden sopeutumisen vieraaseen ympäristöön on haasteellista. Haavoittuvassa elämäntilanteessa oleville nuorille voi olla hyvin rakasta lähteä pienestä ja hyvä ilmapiirisestä koulusta suureen kouluun uusien ihmisten ympärille. Voitaisiinko erityisesti kauempaa kouluista tulevia kuudesluokkalaisia ryhmäyttää aiempaa enemmän ennen 7.- luokan alkua? Kuinka kuudesluokkalaisia voitaisiin valmistaa ennen yläkouluun siirtymisessä?

LÄHTEET

- Aalto, Mikko 2000. Ryppäästä ryhmäksi. Turvallisen ryhmän rakentaminen. Ryttylä: My Generation Oy.
- Aalto, Mikko 2002. Turvallinen ryhmä. Helsinki: Aseman lapset.
- Aalberg, Veikko & Siimes, Martti 1999. Lapsesta aikuiseksi. Nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Helsinki: Nemo.
- Helin, Satu 2018. Nuoruus kestää nyt 24-vuotiaaksi asti, sanovat tutkijat. Yle uutiset 19.1.2018. Viitattu 7.4.2018. <https://yle.fi/uutiset/3-10032017>
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kirjayhtymä Oy.
- Junttila, Niina 2015. Kavereita nolla. Lasten ja nuorten yksinäisyys. Helsinki: Tammi.
- Kaarinan kaupunki 2018a. Koulut. Viitattu 27.3.2018. <https://www.kaarina.fi/koulut/>
- Kaarinan kaupunki 2018b. Nuoret. Nuorisopalvelut. Viitattu 27.3.2018. https://www.kaarina.fi/lapset_ja_nuoret/nuoret/fi_FI/nuorisopalvelut/
- Kaarinan kaupunki 2018c. Oppilaan tuki. Nivelvaiheyhteistyö. Viitattu 14.4.2018. <https://sites.google.com/a/koulut.kaarina.fi/oppilaantuki/oppimisen-ja-kasvun-tuki/nivelvaiheyhteistyoe>
- Kaukkila, Veli & Lehtonen Elisa 2008. Ryhmästä enemmän: Käsikirja ryhmänohjaajan taitoja tarvitsevalle. Helsinki: SMS-Tuotanto Oy.
- Kataja, Jukka & Jaakkola, Timo & Liukkonen, Jarmo 2011. Ryhmä liikkeelle! Toiminnallisia harjoituksia ryhmän kehittämiseksi. Jyväskylä: PS Kustannus.
- Kiilakoski, Tomi 2014. Koulu on enemmän. Nuorisotyön ja koulun yhteistyön käytännöt, mahdollisuuden ja ongelmat. Helsinki: Nuorisotutkimusseura ry.
- Kivistö, Sanna 2005. Nuorisotyöntekijänä koulussa; yksilö- vai yhteistyötä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaalit 12/2005.
- Kolehmainen, Marjo & Lehtinen, Pauliina 2014. Nuorisotyötä koulussa. Yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja B. Projektiraportit ja selvitykset 32, 2014.
- Kolehmainen, Marjo 2005. Mukava-hankkeen kouluohjaajana Kilpisen koulussa. Teoksessa Saha, Marja-Liisa (toim.) 2005. Helsinki: HUMAK
- Koulurauha 2018. Turvallinen koulu. Ryhmäyttäminen. Viitattu 6.4.2018. <http://www.koulurauha.fi/turvallinen-koulu/ryhmaeyttaaminen>
- Kopakkala, Aku 2011. Porukka, jengi, tiimi. Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Helsinki: Edita.
- Koskinen, Kati 2011. Seiskaluokat metsässä. Ryhmäyttäminen osana Kotimäen koulun ja Kaarinan nuorisopalvelujen yhteistoimintaa. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Kukkola, Liisa 2016. Alakoulun vaihto yläkouluun käy yhtenäiskoulussa usein ongelmitta. Etelä-Saimaa 12.11.2016. Viitattu 7.4.2018. <https://esaimaa.fi/uutiset/lahella/bed95518-309e-4c8b-8337-f9e137fbf495>

- Leppä, Tanja 2005. Työpaikkana kulttuuri-nuorisotoimi-yhteistyökumppanina koulu. Teoksessa Sahra, Marja-Liisa (toim.) 2005. Helsinki: HUMAK
- Lundbom, Pia & Herranen, Jatta 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 24, 2011.
- Mannerheimin lastensuojeluliitto 2017a. Nuori on yksinäinen. Viitattu 6.5.2018. <https://www.mll.fi/vanhemmille/tukea-perheen-huoliin-ja-kriiseihin/nuori-on-yksinainen/>
- Mannerheimin lastensuojeluliitto 2017b. Yläkoulu alkaa. 7.7.2017. Viitattu 6.4.2018. <https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/elamaa-kouluikaisen-kanssa/elamaa-ylakoululaisen-kanssa/ylakoulu-alkaa/>
- Mehtonen, Tuija 2011. Sosiaalisen vahvistamisen osaaminen. Teoksessa Lundblom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Helsinki: HUMAK
- Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.) 2010. Nuorisokasvatuksen teoria perusteita ja puheenvuoroja. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura & Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos. Julkaisuja 73
- Nuoperi 2014. Nuorisotyön tallentaja. Turun yliopisto. Viitattu 14.4.2018. <http://www.nuoperi.fi/sanasto2.php?id=18>
- Nuorisolaki 1825/2016. Finlex. Viitattu 14.4.2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. (3.-4. painos). Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Repo-Kaarento, Saara 2010. Innostu ryhmästä. Miten ohjata oppivaa yhteisöä. Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Selin, Anni & Maunu, Antti & Kannussaari, Kim (toim.) 2015. Ryhmäilmiö. Ryhmän ohjaajan käsikirja. Helsinki: EHYT ry.
- Simo, Marianna 2018. Lappeenrannan uutiset 8.2.2018. Viitattu 14.4.2018. <https://www.lappeenrannanuutiset.fi/artikkeli/607332-palkittu-professori-ylella-peruskoulu-voikin-ruokkia-syrjaitymista-motivaatio-ei>
- Terveystieteiden tutkimuskeskus 2017. Nuorten syrjäytyminen. Viitattu 6.5.2018. https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaityminen
- Toivola, Tiina 2018. Suullinen tiedoksi anto 15.2.2018.
- Turkulainen 2011. Paikalliset. Toteemi-päivät kasvattavat Turkulaisnuorten yhteishenkeä. Viitattu 19.4.2018. <https://www.turkulainen.fi/artikkeli/52568-toteemi-toimintapaivat-kasvattavat-turkulaisnuorten-yhteishenkea>
- Webropol 2018. Viitattu 14.4.2018 <http://webropol.fi/>

LIITTEET

Liite 1. Haastattelurunko

Haastattelu runko

1. Kerro kuka olet ja missä työskentelet?
2. Mitä teet työssäsi ja kuinka kauan olet tehnyt sitä?
3. Millainen nuorisoyöntekijöiden ja koulun yhteistyö on? Miten se toimii?
4. Entä nuorisoyöntekijöiden ja koulunuorisoyöntekijöiden yhteistyö ja miten se eroaa edellisestä?
5. Millaisena näet siirtymävaiheen alakoulusta yläkouluun? Miten tätä voitaisiin mielestäsi tukea parhaiten?
6. Nuorisoyöntekijöiden ja koulun yhteistyön vaikuttaminen ryhmäytymispäiviin? Miten se näkyy suunnittelussa ja itse päivässä?
7. Mistä 7.- luokkalaisten ryhmäytymispäivien kehittämisen idea alun perin syntyi?
8. Kuinka monta kertaa olet ollut mukana 7.- luokkien ryhmäytymispäivissä Kaarinassa? Entä muualla?
9. Miten mielestäsi päivät toimivat, järjestely, palaute, paikka?
10. Mitä parantaisit päivissä? Mitä et muuttaisi päivissä? Miksi?
11. Mikä on mielestäsi päivien tavoite?
12. Ovatko kaikki toimijat tarpeeksi näkyvillä päivissä? Pitäisikö mielestäsi nuorisoyöntekijöiden osuutta lisätä päiviin?
13. Mitä toivot ja odotat opinnäytetyön tuotokselta (materiaalipaketista 7.- luokkien ryhmäytymispäivistä)?

Liite 2. Kysely

Kaarinan nuorisopalvelut ovat kehittämässä 7.- luokkien ryhmäytymispäiviä. Tervetuloa vastaamaan!

Tämä kysely on osa Annika Rannan opinnäytetyötä, jonka tarkoitus on kehittää syksyisin järjestettäviä 7.- luokkien ryhmäytymispäiviä. Kysely on nimetön ja vastaukset tulevat vain opinnäytetyötä varten. Vastaathan kyselyyn mahdollisimman rehellisesti. Vastaamiseen menee alle viisi minuuttia.

1. Missä olet töissä? *

Nuorisopalvelut: nuorisotyöntekijä, etsivänuorisotyöntekijä, erityisnuorisotyöntekijä

Koulunuorisotyöntekijä

Seurakunnantyöntekijä

Opettaja

Työskentelet koulussa: kuraattori, terveydenhoitaja, opinto-ohjaaja

Muu mikä?

2. Kuinka monta kertaa olet ollut mukana ryhmäytymispäivissä?

en yhtään

yhden kerran

2-3 kertaa

yli 4 kertaa

3. Kuinka tärkeää ryhmäytymispäivän järjestäminen mielestäsi on 7.- luokkalaisille? *

Ei ollenkaan tärkeää

Vähän tärkeää

En osaa sanoa

Tärkeää

Erittäin tärkeää

4. Kuinka tärkeäksi koet mukana olosi ryhmäytymispäivissä? *

En ollenkaan

Vähän tärkeäksi

En osaa sanoa

Tärkeäksi

Erittäin tärkeäksi

5. Kuinka onnistunut ryhmäytymispäivä oli mielestäsi edellisellä kerralla? *

Ei ollenkaan

Vähän onnistunut

En osaa sanoa

Onnistunut

Tosi onnistunut

6. Mikä ei onnistunut? Miten päiviä tulisi muuttaa?

7. Mikä on mielestäsi tärkeintä ryhmäytymispäivissä? Valitse 1-3 tärkeintä *

tuoda nuorten tietoisuuteen heille tarjotut palvelut alueella

Nuorten saama tieto tekemästä työstäni

Yhdessäolo ja tekeminen

Nuorten ryhmäytyminen

Edistää hyvän luokkahengen muodostumista

Palautteen kerääminen

Tutustuminen ympäristöön (Vuolahden leirikeskus)

Leikit/harjoitteet

Ruokailu

Työntekijöiden tutustuminen nuoriin

Muu, mikä?

8. Onko Vuolahden leirikeskus mielestäsi sopiva paikka järjestää ryhmäytymispäivät? *

Kyllä

Ei

En osaa sanoa

9. Mikä olisi hyvä paikka järjestää ryhmäytymispäivät?

10. Onko tukioppilaiden mukanaolo ja leikkienohjaus ryhmäytymispäivässä tärkeää? *

Kyllä

Ei

En osaa sanoa

11. Miten tukioppilaiden läsnäoloa ja leikkien ohjausta muuttaisit?

12. Onko ryhmäytymiselle yksi koulupäivä riittävä aika? *

Kyllä

Ei

En osaa sanoa

13. Mikä olisi riittävä aika?

14. Onko ryhmäytymispäivän ajankohta (muutamana viikkoa sisällä koulun alettua) hyvä? *

Kyllä

Ei

En osaa sanoa

15. Mikä olisi parempi ajankohta?

16. Pitäisikö ryhmäytymispäivien jälkeen ryhmäytyminen jatkaa suunnitellusti? *

Kyllä

Ei

En osaa sanoa

17. Miten ryhmäytyminen voisi jatkaa?

18. Tähän voit halutessasi kertoa vapaasti ryhmäytymispäivän kehittämisideat.

Liite 3. Tukioppilaiden leikkipaketti

Leikkipaketti tukioppilaille

Tämä on lista leikeistä tukioppilaille, jotka sopivat 7.- luokkalaisien ryhmäyttämiseen. Leikeiksi kannattaa valita sellaiset, joita itse on sujuva ohjata. On myös hyvä huomioida ryhmän innostuneisuus ja tarvittaessa leikkiä voi vaihtaa. Kehtään ei tule pakottamaan leikkimään, vaan sen tulisi olla vapaaehtoista sekä ryhmäläisiä nolaavia leikkejä tulee välttää.

Nimileikki

Osallistujat muodostavat piirin ja ohjaaja aloittaa sanomalla oman nimensä. Vieressä istuva sanoo ohjaajan nimen ja oman nimensä perään. Leikki jatkuu ja viimeinen luettelee kaikkien nimet. Leikkiä voidaan muunnella siten, että nimen perään sanotaan esim. oman nimen ensimmäisellä kirjaimella alkava adjektiivi tai eläin. (Airola 2012.)

Nimi ja liike

Kaikki osallistujat sanovat oman nimen ja liittävät siihen jonkin liikehdinnän. Sitteen muut toistavat. Seuraava toinen sanoo nimensä ja liittää siihen toisenlaisen liikehdinnän ja kaikki toistavat perässä. Jonka jälkeen toistetaan ensimmäinen ja toinen peräkkäin ja jatketaan, kunnes kaikki ovat tehneet omansa. Leikin voi toteuttaa istuen tai seisten ja isoilla tai pienillä liikkeillä. Leikin voi myös tehdä ilman, että seuraavan tarvitsee toistaa edellisen nimeä ja liikettä, jolloin se on helpompaa ryhmälle. (Schildtin lukio 2018.)

Lankakeräleikki

Osallistujat istuvat piirissä ja heittelevät lankakerää ristiin rastiin. Ensimmäinen heittäjä sitoo langanpään sormeensa, heittää kerän seuraavalle ja sanoo: "Minä olen Minna, kuka sinä olet?". Tämä ottaa langasta kiinni ja heittää kerän edelleen haluamalleen henkilölle. Kerää heitellään, kunnes lanka kulkee ristiin rastiin leikkijöiden välillä. Lanka keritään takaisin käymällä heittelykierros takaperin nimien kanssa. Leikki vaatii ryhmältä yhteistoimintaa, jottei lanka sotkeudu ja kerä pysy koossa. (Airola 2012.)

Tutustu minuun

Tätä leikkiä voidaan käyttää sekä nimien oppimiseen että tutustumiseen. Pyydä leikkijät istumaan ympyrässä. Anna leikkijöille pallo, joka kiertää leikkijältä toiselle, kunnes sanot "stop". Leikkijä, jonka kädessä pieni esine on, kertoo muille nimensä ja jotain itsestään, esimerkiksi mieliharrastuksensa. Voit sopia leikkijöiden kanssa aiheen, josta esineen saanut henkilö kertoo tai voit antaa leikkijöiden kertoa mistä he haluavat. Jatka leikkiä niin kauan kunnes kaikki ovat saaneet vuoron. Leikkiä voidaan helpottaa kertomalla pelkästään nimi.

Tarvikkeet: Pallo tai jokin muu esine

Lännen nopein

Osallistujat ovat piirissä ja leikinhjaaja seisoo keskellä. Ohjaaja osoittaa jotain ja hänen kuuluu mennä kyykkyyn. Kyykkyyn menijän vieressä olevat kääntyvät

toisiinsa päin ja sanovat toistensa nimet mahdollisimman nopeasti. Se kumpi sanoo toisen nimen myöhemmin, menee keskellä osoittajaksi. (Leikkipankki 2018.)

Mic Mac

Osallistujat istuvat piirissä, yksi piirin keskellä. Keskellä olija osoittaa jotakuta ja sanoo MIC, jolloin tämä sanoo nopeasti oikealla puolella olevan henkilön nimen. Jos osoittaja sanoo MAC, sanotaan vasemmalla puolella olevan henkilön nimi. Jos keskellä olija huutaa MIC MAC, kaikki vaihtavat paikkaa, ei kuitenkaan vierustoverin kanssa. Tämä leikki sopii paremmin ryhmille, jotka tietävät toistensa nimiä. (Leikkipankki 2018.)

Hymyn heitto

Osallistujat istuvat ringissä tai rivissä. Jokainen hymyilee vuorollaan ja siirtää hymyn seuraavalle ”repäisemällä” kädellään hymyn pois, jonka jälkeen ei saa hymyillä. Jos leikkijä hymyilee, hän tippuu leikistä pois. Ensimmäisellä kierroksella kenenkään ei tarvitse tippua vielä. (Leikkipankki 2018.)

Hedelmäsalaatti

Tarvikkeet: tuolit jokaiselle leikkijälle

Osallistujat istuvat tuoleillaan ympyrässä. Ympyrän keskellä seisoo yksi osallistuja, jolla ei ole tuolia. Keskellä olija sanoo esim.: ”Pidän ihmisistä, joilla on siniset silmät!” Kaikki sinisilmäiset vaihtavat paikkaa toistensa kanssa tai ”Minä harastan jalkapalloa.” kaikki jalkapalloa pelaavat vaihtavat paikkaa, jolloin tuolitolla on tilaisuus istua jonkun paikalle. Keskelle jäänyt jatkaa leikkiä sanomalla jotain mistä hän pitää, mitä hän tekee tai mitä hänellä on. Keskellä seisvoja voi myös sano luokan nimen (7A), jolloin kaikki vaihtavat paikkaa. Ohjaaja valitsee ensimmäiseksi vapaaehtoisen keskelle. (Leikkipankki 2018.)

Kuvat kertovat

Tarvikkeet: kuvat tai kortit

Ohjaaja on leikannut lehdestä erilaisia kuvia tai hankkinut eriaiheisia postikortteja tai valmiit kuvakortit. Kuvat ovat pöydällä tai lattialla. Kukin mukana oleva valitsee kortin/kuvan, jossa on jotain häneen liittyvää. Jokainen näyttää vuorollaan kuvansa muille ja kertoo, mikä siinä liittyy häneen. Ohjaaja aloittaa kertomalla oman nimensä ja esittelemällä hänen valitseman kuvan/kortin. (Leikkipankki 2018.)

Olenko ainoa

Tarvikkeet: Tuoleja niin monta kuin leikkiin osallistujia.

Laita tuoleja ympyrämuodostelmaan ja pyydä leikkiin osallistujat istumaan tuoleilleen. Aloita leikki nousemalla seisomaan ja kerro itsestäsi jokin ominaisuus tai kokemus, jonka luulet olevan ominaista vain itsellesi. Esim. ”Olenko ainoa, joka tänä aamuna herätessään laittoi radion päälle?” Jos myös joku toinen laittoi aamulla radion päälle, hän nousee seisomaan. Jatka kyselyä niin pitkään, kunnes löytyy ominaisuus, joka on tyypillinen vain sinulle. Jatkaa leikkiä käymällä läpi jokainen leikkiin osallistuja. Leikki päättyy, kunnes jokainen on löytänyt jonkin ikioman asian, tekemisen tai ominaisuuden. (Leikkipankki 2018.)

Solmu

Ryhmäläiset asettuvat piiriin. Jokainen ryhmäläinen sulkee silmänsä, laittaa kädet ylös ja kävelee hitaasti eteenpäin tarttuen toista ryhmäläistä kädestä. Saman henkilön käsissä voi olla vain yksi käsi. Kun kaikkien kädet ovat kiinni avataan silmät ja tulee solmu avata käsiä irrottamatta. Ohjaaja voi tarvittaessa auttaa kaikille käsille parin löytämisessä. Lopputuloksena voi olla yksi iso piiri, kaksi pienempää piiriä tai umpisolmu. (Leikkipankki 2018.)

Pienenevä ala

Tarvikkeet: lakana tai peitto (ei välttämätön ulkona)

Ryhmä asettuu pienelle rajatulle alueelle, johon kaikkien tulee mahtua. Aluetta pienennetään koko ajan. Alustana voi olla lakana, peitto tai maahan piirretty alue. Tässä tehtävässä voidaan myös kisailla pienryhmissä, kuka pääsee pienemmälle alueelle. Ryhmän jäsenten on ratkaistava, miten kaikki jäsenet mahtuvat alustalle, kun ohjaaja sitä koko ajan pienentää. (Leikkipankki 2018.)

Ruuhkabussi

Tuolit asetetaan ringiin selkänojat ringin keskustaa päin. Tuoleja on yksi vähemmän, kuin oppilaita. Oppilaat kiertävät ringiä tulien ympäri. Ohjaajan huutessa ruuhkabussi kaikki yrittävät päästä ringissä oleville tuoleille istumaan. Ilman paikkaa jäänyt putoaa pois. Leikkiä jatketaan ottamalla jokaisen kierroksen jälkeen yksi tuoli pois ringistä, kunnes jäljellä on enää yksi tuoli ja kaksi matkustajaa. (Leikkipankki 2018.)

Samanlainen/erilainen

Tarvikkeet:

Ihmisellä on tarve kokea kuuluvansa toisiin, olla osa jotakin. Ryhmän alussa opiskelija miettii, kuinka hän liittyisi toisiin, mikä häntä yhdistää ryhmän muihin jäseniin. Samalla hänelle on tärkeää kokea olevansa erityinen, omata jotakin erilaista kuin mitä muilla on. (Airola 2012.)

Ryhmä jaetaan pienryhmiin; 4-5 hengen ryhmät. Ryhmällä on paperi ja kynä. Kilpailun aikana on tarkoitus, että ryhmä saa kerättyä mahdollisimman monta asiaa, jotka ovat heille yhteisiä. Ne voivat olla asioita, joista jokainen pitää, ei pidä, tekee tai ei tee, jotakin jota kaikilla on tai ei ole jne. (mt. 2012.)

Kilpailun jälkeen kukin ryhmä valitsee yhden asian, jonka näyttävät, esittävät muulle ryhmälle (pantomiimi, näytelmä, patsas jne.). Muu ryhmä arvaa, mistä on kyse. Oleellista on, että kukin ryhmäläinen on osallisena ryhmän toimintaan, omalla tavallaan. (mt. 2012.)

Katseet kohtaavat

Pyydä leikkijöitä seisomaan piirissä ja kerro heille, että tämän leikin aikana ei ole tarkoitus puhua. Leikki alkaa niin, että jokainen ringissä oleva kääntyy katsoomaan vasemmalla puolella olevaa leikkijää ja siirtää katseensa seuraavaan ja taas seuraavaan jne. Kerro, että katseen pitää pysähtyä hetkeksi jokaiseen piirissä seisovaan. Jos kaksi ihmistä huomaa katsovansa toisiaan suoraan silmiin, he eivät siirrä katsettaan eteenpäin vaan vaihtavat hiljaa paikkoja keskenään. Uudella paikalla aloitetaan taas katsominen vasemmalla puolella seisovasta. (Leikkipankki 2018.)

Loistava tähti - itseluottamusta kohentava leikki

Pyydä jokaista leikkijää leikkaamaan värillisestä paperista ison tähden. Pyydä sen jälkeen jokaista kirjoittamaan sakaroihin myönteisiä asioita itsestään. Lopuksi tähdet kiinnitetään taululle tai isolle paperille. Kerro, että tähdistä muotoutuu kokonaisuus: avaruus tai linnunrata. Lue ryhmälle tähdissä olevia asioita ja kerro, että meillä on aika taitava ja monipuolinen ryhmä, jolla on monenlaisia taitoja ja hyviä puolia. Kerro, että jokainen voi käyttää tässä ryhmässä omia hyviä puoliaan. Kaikkien ei tarvitse osata kaikkea, vaan aina voi pyytää apua ja neuvoa muilta. Jos leikkijät ovat jo ennestään tuttuja toisilleen, voi harjoituksen tehdä myös niin, että leikkijät kirjoittavat toisistaan myönteisiä asioita toistensa tähtiin. (Leikkipankki 2018.)

Tarvikkeet: paperia tai kartonkia, mielellään useampia värejä. Sinitarraa tai teippiä, jolla tähdet voidaan kiinnittää. Tusseja tai värikyniä. (Leikkipankki 2018.)

LÄHTEET

Airola, Marjatta 2012. Toiminnallinen musiikin perus opetus. Viitattu 7.5.2018
<https://www.mupeope.fi/leikit/tutustumis.html>

Schildtin lukio 2018. Ryhmäytymisleikkejä.
https://peda.net/jao/schildtin_lukio/rt/ryhm%C3%A4nohjaajalle/rlm/r/leikkej%C3%A4

Leikkipankki 2018. Leikkipäivä. <https://leikkipankki.leikkipäivä.fi/haku>

Liite 4. Ryhmäytymispäivän runko

Ryhmäytymispäivien runko**9.00 Aloitus**

- Yhteinen aloitus kaikille, päivän info ja järjestäjien esittely

9.15 Koppipallo

- luokkien välinen, opettajat ja tukioppilaat mukana

9.45-10.45 harjoitteet

- Ryhmä A Tukioppilaiden leikkihetki 1h

9.45-11.15 harjoitteet

- Ryhmä B Nuorisopalvelut 1h ja 30 min seurakunnan nuorisotyöntekijät

10.45-11.15 Ruokailu

- Ryhmä A

11.15-11.45 Ruokailu

- Ryhmä B

11.15-12.45 harjoitteet

- Ryhmä A Nuorisopalvelut 1h ja 30 min seurakunnan nuorisotyöntekijät

11.45-12.45 harjoitteet

- Ryhmä B Tukioppilaiden leikkihetki

12.45-13.15 harjoitteet

- Tukioppilaiden leikkihetki molemmille luokille yhdessä

13.30-14.30 Makkaranpaisto!

- Kotiin päin

Liite 5. Ryhmäyttämisen uusi malli

SEISKALUOKKALAISTEN RYHMÄYTYMISEN JATKA- MINEN

- ❖ Ensimmäinen osa – luokanvalvojan tunnilla
- ❖ 2 viikon päästä ryhmäytymispäivästä
- ❖ Tukioppilaat järjestävät, luokanvalvoja tai kuolunuorisotyöntekijä mukana
- ❖ Tukioppilaat käyvät harjoitteet läpi tukioppilasohjaajan tai koulunuorisotyöntekijän kanssa
- ❖ 1. Harjoite
- ❖ 2. Harjoite

- ❖ Toinen osa – oman alueen nuorisotilalla
- ❖ Nuorisotyöntekijä ja koulunuorisotyöntekijä sopivat ajan noin viikon päähän edellisestä
- ❖ Nuorisotyöntekijä esittelee nuorisotilan ja ohjaa luokalle harjoitteita
- ❖ Aika kannattaa sopia niin, että nuoret voivat jäädä nuorisotilalle halutesaan ohjatun toiminnan jälkeen
- ❖ 1. Harjoite
- ❖ 2. Harjoite

- ❖ Kolmas osa – luokanvalvojan tunnilla
- ❖ Kuukauden päästä edellisestä
- ❖ Luokanvalvojan tunnilla keskusteluhetki – keskustellaan luokan toimivuudesta ja tarvittaessa ongelmista ilmoitetaan koulunuorisotyöntekijälle, joka jatkaa ryhmän tukemista
- ❖ Mukana voi olla myös kuraattori tai terveydenhoitaja

Liite 6. Ryhmäyttämisen jatkamisen malliin harjoitteet

SEISKALUOKKALAISTEN RYHMÄYTYMISEN JATKA- MINEN

Harjoitteet

- ❖ Ensimmäinen osa – luokanvalvojan tunnilla
- ❖ 1. Harjoite

Ryhmän tehtävänä on muodostaa erilaisia jonoja pitkän penkin päälle esim. pituuden, iän tai nimen mukaan. Ryhmäläisten muodostaessa jonoa he eivät saa puhua. Jonoja muodostaessa kukaan ei saa koskettaa maahan tai tehtävä alkaa alusta. Penkkejä käyttämällä kerholaiset joutuvat tukemaan toinen toisiaan tehtävän suorittamiseksi, mikä lisää ryhmäytymistä. Tämä ryhmäytymisharjoitus sopii, kun ryhmäläiset tuntevat jo vähän toisiaan.
- ❖ 2. Harjoite

Ryhmän tehtävänä on päästä kulkemaan krokotiili suon yli eli salin päästä päähän niin, ettei kukaan osu lattiaan. Ryhmäläisille annetaan apuvälineiksi esim. jumppamatto, jonka päällä ryhmäläisten tulee olla. Jos joku tippuu krokotiilien sekaan pitää koko ryhmän aloittaa alusta. Ideana on antaa niukasti apuvälineitä, että ryhmäläiset joutuvat tukeutumaan toistensa apuun esim. halaamalla, menemällä reppuselkään.
- ❖ Toinen osa – oman alueen nuorisotilalla
- ❖ 1. Harjoite

Osallistujat jaetaan kahdeksi yhtä suureksi joukkueeksi, jotka menevät lattialle. Ohjaaja ja yksi vuorollaan kummastakin ryhmästä pitää joukkueiden välissä vilttiä niin, ettei toisella puolella olevia oppilaita näe. Molemmista joukkueista valitaan yksi, joka istuu lakanan eteen. Lakana pudotetaan ja näiden kahden pitää mahdollisimman nopeasti sanoa toistensa nimet. Hitaampi joutuu toisten joukkueeseen. Tavoitteena on saada kaikki siirtymään omaan joukkueeseen.
- ❖ 2. Harjoite

Nuorisotilan ohjaaja kehittää nuorille harjoitteen tai tutustumista nuorisotilaan.